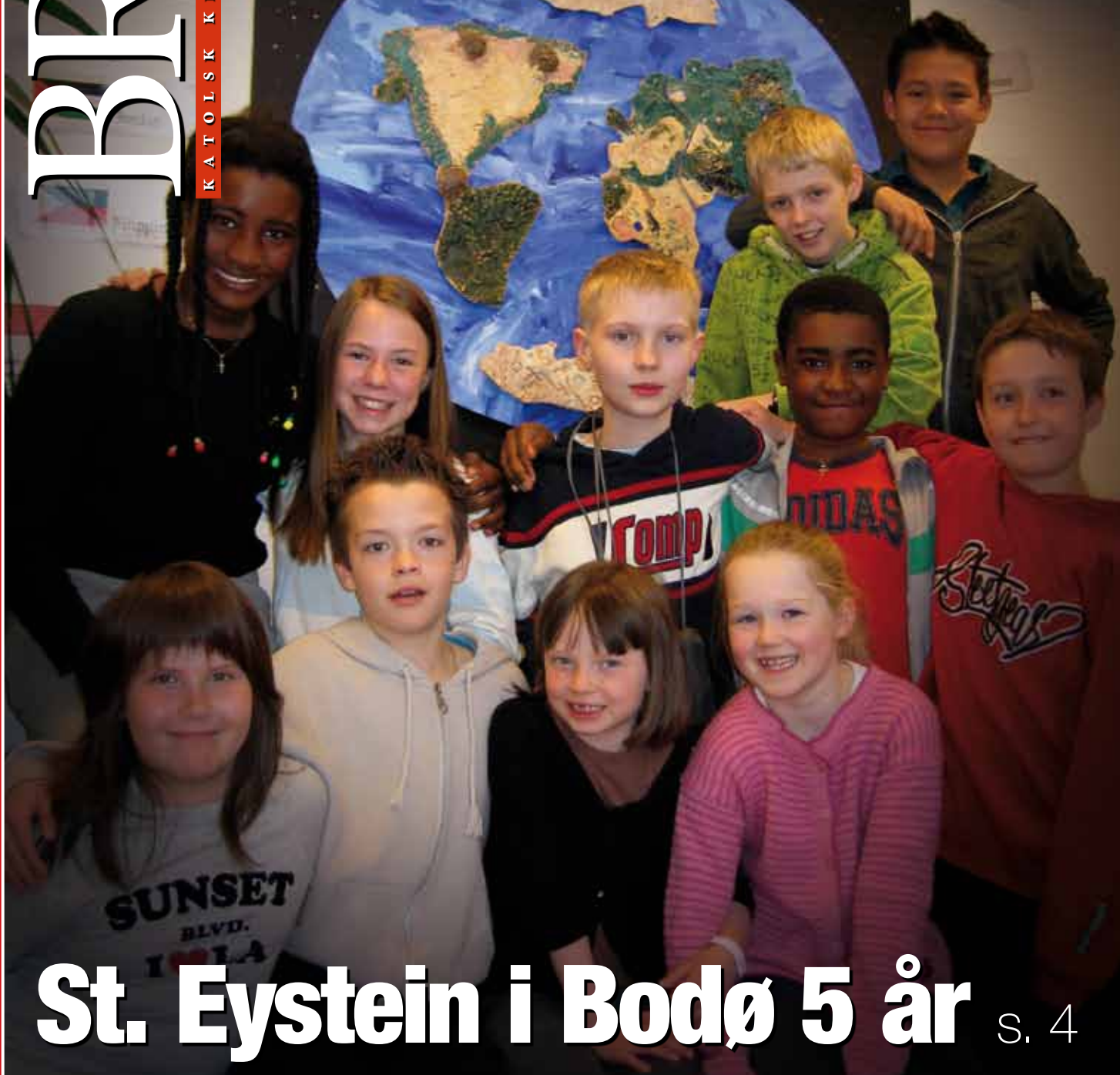

BROEN

KATOLSK KIRKEBLAD NR. 3 - 2009

St. Eystein i Bodø 5 år s. 4

ELEVER VED ST. EYSTEIN SKOLE. FOTO: ELISABETH THIELEMANN

Praktisk + mystisk = sant

I år er det 50 år siden Annet Vatikankonsil ble utropt, og Broen markerer dette ved en serie om konsildokumentene. I dette nummer er det dokumentet om Kirken, Lumen Gentium, som presenteres. Her beskriver konsilfedrene blant annet det sunne og sanne samarbeid mellom geistlighet og legfolk – «hyrdene og de øvrige troende er knyttet sammen i gjensidig avhengighet», heter det her, og videre: «Selv om Kristus har villet det slik at noen skulle bli lærere, forvaltere av sakramentene og hyrder for de andre, finnes der ikke desto mindre en sann likhet mellom alle med hensyn til verdighet og delaktighet i alle troendes felles verk, nemlig å bygge opp Kristi legeme.» Anbefalt lesning!

På grunn av Den katolske kirkes embedssyn og hierarkiske struktur, er vi i våre sammenhenger kanskje særlig sårbare for at legfolket ikke ofte nok får understreket sin verdighet som del av Kristi legeme – som salvet til prest, profet og konge. Derfor bør legfolkets apostolat stadig løftes frem i og av Kirken. Perspektivene her er mange og komplekse, og jeg kan her bare hente frem ett som særlig ligger meg på hjertet – nemlig det dypt mystiske aspektet ved legfolkets praktiske og frivillige tjeneste i Kirken.

I et for øvrig flott kristent ungdomsmiljø jeg en gang tilhørte, minnes jeg hvordan vi «kjempet» om de oppgaver som gav en viss intern status. Vi sto regelrett i kø til disse «synlige»

tjenester, mens det manglet frivillige til søppeltømming, vask og kakebaking. Problemstillingen er ikke unik. Hvor lett er det ikke å tenke at jeg vil tjene der jeg selv vil, der hvor jeg synes det er givende og spennende for meg – og ikke der hvor Kirken først og fremst trenger hender og føtter, trofasthet og tid?

Å gjøre frivillig og praktisk tjeneste i Kirken, å lempe stoler og føre menighetens regnskap, å utføre oppgaver som ikke nødvendigvis synes, er ikke å «spille annenfiolin» – det er å være delaktig i selve Kirkens frelsesbringende misjon! Denne påminnelsen fikk jeg nylig av msgr. Ralph Brown, OKBs official, i hans preken ved sitt 50-årsjubileum som prest. Msgr. Brown har en kirkelig merittliste som er få forunt, ikke minst som kardinal Humes betrodde generalvikar i 25 år, og kunne ganske vel ha brukt sin preken til «name dropping» og til å rose seg. Men den gang ei – han brukte muligheten til å si noe om det praktiske arbeidets betydning i Kirken; uten hjelp fra legfolk ville han ikke ha kunnet utføre sin 50 år lange prestelige tjeneste. Hans perspektiv var: «Uten at noen forberedte maten, ville det ikke blitt noe siste måltid!» Selv har jeg aldri tenkt over at noen måtte forberede Jesu nattverd med disiplene – og at noen tok oppvasken etter måltidet, mens Jesus svettet blod i Getsemane. Selv om kokken selv ikke satt til bords og nøt aftensmåltidet, var han eller hun direkte involvert i fullførelsen av frelsesverket –

antageligvis uvitende. Kanskje sukket han eller hun over at oppgaven nok en gang falt på henne – og ikke naboen? Kanskje verket bena under oppvasken? Kanskje hadde hun egentlig ikke tid? Kanskje var hun misunnelig over at hennes rolle ikke var ved bordet? Kanskje kjente de ikke engang hennes navn? Allikevel bidro hun, gjennom sin matlaging og sitt strev, direkte til at Kristi frelsesverk oppfylles på jord! For et vakkert perspektiv – og for et inspirerende praktisk, og samtidig mystisk, forbilde for legfolkets apostolat!

Neste gang jeg tar meg i å surmule eller klage over å måtte «stille opp», skal jeg trekke på smilebåndet og minne meg selv på at hvem vet, kanskje steker jeg nå en vaffel som får avgjørende betydning for Kirken. Om jeg leder menighetsrådet, måker snø, har katekese, er kirkevert eller lektor, vasker mopper eller adresserer menighetsblad, er jeg stolt prest, profet og konge!

Kristine Dingstad

Broen – Katolsk kirkeblad hvori opptatt «Klippen» (Midt-Norge, 1950-78) og «Stella Maris» (Nord-Norge, 1950-68)

Utgis av: Norsk Katolsk Bisperåd.
Nr. 3. 2009 Årg. 50. ISSN 0804-9297
Oslo katolske bispedømme Tlf.: 23 21 95 03
Trondheim Stift Tlf.: 73 52 77 05
Tromsø Stift Tlf.: 77 68 56 04

Adresse: Akersveien 5, 0177 Oslo
Faks: 23 21 95 01
E-post: broen@katolsk.no
WWW: www.katolsk.no/broen

Redaksjonssekretær:
Heidi Øyma (HØ) Tlf.: 23 21 95 03

Korrespondent Nord-Norge:

Stiftskontoret tlf.: 77 68 42 77
Midt-Norge-kontakt:
Stiftskontoret tlf.: 73 52 77 05, faks: 73 52 87 90

Redaktør:
Kristine Dingstad (KD)

Redaksjon:
Sr. Anne Bente Hadland OP (ABH)
Per Einar Odden (i permisjon) (PEO)
Kristina Solum (KS)
Gunnar Wicklund Hansen (GWH)

Grafisk utforming:
Peter Bjerke

Broen takker: I mars fikk Broen inn kr. 2.750 i gaver. I april var beløpet kr. 20.900. I 2009 t.o.m. 30 april kom det inn til sammen kr. 40.585,67.

Forsiden: Elever fra 5. og 6. klasse, St. Eystein skole.
Foto: Elisabeth Thielemann

Trykk: JMS Mediasystem
Opplag: 30.500

Gaver til Broen fra utlandet:
DnB Nor Bank ASA
Postadresse
0021 Oslo

BIC/SWIFT: PLUSN022
IBAN: NO43 3000 2275 321

St. Mikael menighet

Hammerfest

Takket være Nordpol-misjonen på Altagård, fikk Hammerfest tidlig kontakt med Den katolske kirke (1856). Den første prosten begynte å virke i 1872. Men allerede flere år før den tid hadde misjonærene i Alta sikret seg en eiendom sentralt i Hammerfest.

Den første presten var ikke fast bosatt her, men besøkte byen periodevis. Pastor Kjeldsberg fra Gjesvær ved Nordkapp regnes som den første sogneprest i byen, noe vi er meget stolte av.

I 1878 ble den første St. Mikael kirke vigslet. I 1880 kom St. Elisabethsøstrene senhøstes, i et forrykende uvær. De ble fort populære da de dro hjem til folk og tok seg av og pleide de syke, det uten å ta betaling. Kort tid etterpå ble innviet et helt nytt hospital. Søstrene på hospitalet hadde sitt virke her til 1980. Elisabethsøstrene var også drivkraften i menighetsarbeidet. I 1885 ble en helt ny kirke innviet, og den stod til raseringen av Finnmark i 1944-45.

Katolsk skole eksisterte fra 1880-årene til nedleggelsen i 1929. Mange av elevene var protestanter. Da antall katolikker i Alta var blitt meget redusert pga. dødsfall og emigrasjon til Amerika, ble Altagård solgt i 1898. På mange måter var Hammerfest dermed blitt "alene".

Krig og gjenoppbygging

I begynnelsen av 1930-årene overtok Misjonærene av den Hellige Familie virksomheten i Nord-Norge. I 1935 ble det bygd et helt nytt hospital. Ved de tyske troppenes tilbaketrekning fra Finland og Finnmark, ble den katolske kirke i likhet med resten av byen nedbrent. Etter krigens slutt ville befolkningen tilbake til Hammerfest, selv om det bare var noen brakker oppført. Elisabethsøstrene var alle-

Interiøret i St. Mikael kirke. Foto: Odd Kvivesen. Mindre bilde: Reinsdyr på besøk. Foto: p. Wojciech Egiert.

rede i 1948 i fullt arbeid i sitt midlertidig brakkehospital. Søstrene var også primus motor ved de populære juletreffene for hele byens befolkning i brakketiden.

Det har alltid vært et godt samarbeid mellom den katolske og den protestantiske kirke i byen. Et eksempel er at dersom det manglet en organist til et bryllup eller begravelse, spilte den lutherske prosten mer enn gjerne. Fra brakketiden til den nye kirken ble innviet i 1958, ble søstrenes kapell brukt som sognekirke.

Vi vil ikke unnlate å nevne at i etterkrigstiden var det et meget aktivt menighetsliv. Vi vil gjerne fremheve det flotte kirkekor som eksisterte både før og etter krigen. Mange av kormedlemmene var protestanter. Det sosiale fellesskapet var stort.

I dag

Selv om hospitalet er nedlagt, har vi fortsatt to Elisabethsøstre som er et fast syn i bybildet. Vi tenker med vemod på Jesus Små Søstre, som etter 25 års virke forlot byen i 2002. De hadde en meget stor kontaktflate, og det er nok ikke bare vi katolske som savner dem.

St. Mikael menighet omfatter hele Finnmark, som i flateinnhold er større enn Danmark. Her er det vel 400 katolikker, fra over 30 land. I alt bor det vel 70.000 mennesker i fylket. Våre trofeller med utenlandsk bakgrunn utgjør en viktig faktor i menighetslivet i dag.

Kirkens 50-års jubileum ble feiret på St. Mikaelsdagen i 2008, med besøk fra Alta, Honningsvåg og Vår Frues menighet i Tromsø, ved msgr. Torbjørn Olsen og Tromsøs kirkekor, som sang under messen og på festen. Våre filippinske venner bidro også med flott underholdning. Til stede var også en representant fra Frelsesarmeen, metodistpresten og den lutherske prosten.

Den katolske kirke i Hammerfest er vakkert utsmykket med alle rosenkransens mysterier avbildet i glassmalerier. Alt dette kan vi takke vår aktive sogneprest Wojciech Egiert for, som har vært her i over 15 år og som for noen år siden fikk kommunens kulturpris.

Velkommen!

De som tar seg en tur nordover, bør besøke den katolske kirke i verdens nordligste by. Følger man hovedgaten nordover, kan man ikke unngå å legge merke til Mariaparken foran kirken. Parken er omkranset av en steinmur med bronsetavler med inskripsjonen på 14 språk "Fra nå av skal alle slekter prise meg salig".

Menighetsrådet i St. Mikael menighet

St. Eystein i Bodø fem år

En skole i vekst

Av Elisabeth Thielemann

St. Eystein skole startet opp høsten 2004 med 12 elever fra 1. til 5. trinn. Høsten 2009 er det 65 elever fordelt på ni trinn. Logoen symboliserer glade barn som står på et godt fundament, nemlig St. Eystein skole. Når elevene står trygt, er det ingen grenser for hvor langt de kan strekke seg og hvilke utfordringer de klarer å overvinne.

Det har vært fem spennende år her i Bodø. Skolen ser frem til å fortsette den gode utviklingen og ta vare på tryggheten slik at vi er klare for utfordringene som venter i fremtiden.

En flerkulturell skole, aktiv i menigheten

St. Eystein skole er en flerkulturell skole som har 14 nasjoner representert. Det har vært viktig for skolen å bruke dette som en ressurs. Det første året lagde elevene verdenskartet i keramikk som henger i inngangspartiet.

Dette symboliserer "Skolen i verden. Verden i skolen."

I løpet av skoleåret setter vi fokus på noen av landene som er representert og arrangerer St. Eystein dag på slutten av perioden. Dagen starter i kirken, før hele skolen jobber med dette landet som tema resten av skoledagen. Elevene blir da kjent med landet gjennom å finne fakta, bli kjent med personer fra landet, se på kartet, ta med ting hjemmefra, snakke om temaer relatert til landet, høre musikk, lese eventyr, danse folkedans og viktigst av alt – spise mat som er typisk for det landet. Måltidet, som er felles for hele skolen, er med på fremme et godt skolemiljø med en god atmosfære.

Musikk er viktig i skolen, og kultur er viktig for kirken. Dominikanerinnene i Bodø la grunnlaget for kulturlivet i byen gjennom sitt virke på 1960-tallet i den nåværende skolebygningen, som også har tilnavnet "Barnevennen". Skolen ønsker å bygge videre på denne tradisjonen og har derfor et samarbeid med Bodø Kulturskole.

Elevene har lært å spille gitar, og det er en stor prosentandel av elevene som er aktive i kulturlivet. I tillegg opptrer elevene på Sentrum Sykehjem en periode hvert skoleår.

St. Eystein skole deltar aktivt i menigheten gjennom å ta ansvaret for fem søndagsmesser og julespillet hvert år. Dette gjelder alle elevene, selv de som ikke er katolikk eller vant med å gå i kirken. Det er stor deltakelse når skolen deltar i søndagsmessen. Elevene deltar aktivt i messen ved å lese, ministrere, opptre og spille. Flere elever liker å spille solo under messen. Foreldrene arrangerer kirkekaffe på skolen etter messen. Dette har blitt en god tradisjon, og skolemessene er viktige for skolen og de som har tilhørighet til St. Eystein skole.

En skole i vekst

Skolen har vært i vekst siden oppstart. Utfordringer har det vært mange av, og sammen med dem mange gode tilbakemeldinger fra elever og foreldre som har opplevd å få en bedre skolehverdag etter at de startet på St. Eystein. Det er det som gir inspirasjon for å stå på videre når hverdagen blir strevsom, og det er derfor St. Eystein skole skal fortsette arbeidet. St. Eystein har kommet for å bli en viktig del av skolekommunen Bodø. Veksten fortsetter, og det er nå behov for å bygge ut og utvide skolen ytterligere. Byggeplaner er i gang, og alle er spent på hvor langt skolen har kommet til høsten. Følg med på St. Eystein skole!

Hele skolen høsten 2008. Foto: St. Eystein skole.

Mer informasjon: www.steystein.no,
rektor Elisabeth Thielemann,
975 46 476, rektor@steystein.no

Opprinnelig skrevet for Bonifatiuswerks
Diasporajahrheft. Her lett bearbeidet.

Stor overgang

P. Heinz-Josef Catrein SS.CC, mangeårig sogneprest i ulike menigheter i Norge, sist i St. Ansgar i Kristiansand, ble i april valgt til provinsial i sin kongregasjons tyske provins. *Broen* gjorde dette intervjuet i mai, kort før han forlot St. Ansgar og Norge.

P. Heinz-Josef, lørdag 9. mai blir du innsett som provinsial for picpusfedrenes tyske provins. Hvor mange år tar det før du kommer tilbake til Norge?

– Vel, en periode er tre år; og hvis jeg ikke gjør det altfor ille, blir jeg kanskje gjenvalgt – inntil tre ganger.

I verste fall ni år, altså?

– Ja, hvis jeg da ikke kjører provinsen i grøften og kommer tilbake i en viss fart!

Latteren sitter løst selv om sorgen over å forlate Norge og sogneprestgjerningen ikke er langt unna. Han har vært 23 år i Norge og arbeidet i fem menigheter – Levanger, Trondheim, Molde og Ålesund, og var sogneprest i Kristiansand da han ble valgt til provinsial.

– Jeg var 20 år gammel da jeg begynte i novisiatet, og jeg var meget bevisst på at jeg valgte en apostolisk kongregasjon. Jeg er personlig overbevist om at jeg ikke duger til et kontemplativt klosterliv.

Du var ung da du inntrådte?

– Ja, men jeg var innstilt på det. Jeg gikk på katolsk skole, kommer fra et religiøst hjem, og hadde allerede som barn møtte gode og positive forbilder i presteskapet.

Bameleir Sør på Stella Maris 2004. Foto: Erin G. Barrera Daclan.

Hvilke drømmer og ønsker hadde du da?

– Picpusfedrene drev med ungdomsarbeid, misjon i menighetene, misjon i andre land. Alt dette tiltrakk meg, og det jeg ønsket var å være sogneprest og å undervise, og jeg har gjort begge deler.

P. Heinz-Josef har undervist både i katolske og offentlige skoler i Tyskland, og hele fem år ved en institusjon for jenter som var på kant både med loven og de fleste andre. Et arbeid han trivdes veldig godt med, sier han. Erfaringen fra dette arbeidet med "schwer erziehbare Mädchen" var en god ballast å ha med seg i arbeidet som ungdomsprest, først i en by i Tyskland i syv år, deretter i Midt-Norge hvor han tjenestegjorde fra han kom til Norge i 1986, frem til sommeren 2000. Fra 2001 har han vært sogneprest i Kristiansand.

Hva er det som er så fint med å være sogneprest?

– Interessen er vanligvis mye større enn vi forventer. Det er naturligvis ikke mulig å nå alle, men det er i hvert fall mange som tar imot din tjeneste med glede. Den store idealismen som mange legger for dagen, er også av de gode ting man erfarer i en menighet. Og jeg har med utro-

lig mange og forskjellige mennesker å gjøre. Det er et spennende liv. To dager er aldri like!

Blir det en stor overgang å komme tilbake til ditt hjemland som provinsial?

– Ja, det er det liten tvil om. Jeg går fra en pastoral jobb til en ren lederjobb. Det er 55 brødre i den tyske provinsen fordelt på seks større kommuniteter i Tyskland og Belgia. Det er en stor administrasjon av materielle verdier, og vi skal føre videre provinsens oppgaver med minkende krefter. Gjennomsnittsalderen er høy, det er mange gamle og syke brødre som har slitt seg ut for Kirken og som skal tas vare på. Jeg vet heller ikke om jeg vil klare oppgaven. Jeg har i mangt og meget vært utenfor det som har skjedd i provinsen de siste årene – vanskelige år med mange nødvendige, men upopulære avgjørelser. Det kan nå forresten være en fordel for mitt vedkommende. Videre forlater jeg en kirke som er i vekst og ganske vital, og kommer til en kirke som sliter tungt med prestemangel og latent frafall. Det blir en stor forskjell – og etter 23 år i Norge kan jeg ikke tenke meg en verden uten vietnamesere!

– ABH

Den katolske kirke i Norge

– stadig mer en innvandrerkirke

Av p. Claes Tande

Innvandrerbefolkningen i Norge vokser sterkt, og dette fortsetter å få svært tydelige følger for Den katolske kirke. Mange av de nye innvandrerne er fra land som er overveiende katolske.

Statistisk Sentralbyrå fremla 30. april tallene for innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre per 1. januar 2009. Det var da blitt slik at 10,6 % av befolkningen i Norge enten var innvandrere, eller norskfødte barn av to innvandrere. Året før var prosent-satsen 9,7 %.

Norge har en halv million innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre; ved inngangen til 2009 var det 422.600 innvandrere og 85.600 norskfødte med innvandrerforeldre i Norge.

Det bor innvandrere i alle landets kommuner, og størst andel er det i Oslo.

Innvandrerne kommer fra 214 ulike land.

Innvandring fra katolske land

Polakkene er den desidert største gruppen. Per 1. januar 2009 var det registrert 44.500 innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Polen. Hele 95 % i denne gruppen har selv innvandret til Norge, og bare 2.000 personer er norskfødte barn av to polske innvandrere.

Utenom denne statistikken er det et ukjent - men meget høyt - antall polakker som arbeider eller oppholder seg her helt lovlig, men uten å ha blitt tildelt det 11-sifrede personnummeret som er selve inngangsporten til akkurat denne statistikken fra Statistisk sentralbyrå.

Nedenfor er en oppstilling over antall innvandrere fra utvalgte land med overveiende katolsk befolkning. Til høyre er en kolonne som viser hvor mange som er registrert i Den katolske kirkers norske registre. Som man ser; registreringen er svært mangelfull - selv om man regner med at en del innvandrere fra overveiende katolske land ikke er katolikker.

Vær oppmerksom på at oversikten ikke har med land hvor det rett nok er svært mange katolikker, men hvor de ikke utgjør det overveiende flertall (f.eks. Rwanda, Sri Lanka, Tsjekia, Tyskland - med betydelig vekst, USA, Vietnam), heller ikke Colombia ettersom adoptivbarn utgjør en stor andel tilkommet derfra, eller Kroatia

på grunn av overhyppighet av ikke-katolske flyktninger derfra.

Ikke forsøk å summere tallene i kolonnene, det gir ikke meget informasjon. Man nå være klar over at statistikken ikke prøver å fortelle hvor mange katolikker som bor i Norge nå. Det registrerte antallet katolikker i landet er per 4. mai 2009 61.519 (mot 57.506 i september 2008). Det reelle antallet som har opphold i landet og har 11-sifret fødselsnummer, kan dreie seg om over 110.000. Det reelle antallet som er lovlig i landet, er det mye vanskeligere å beregne, men det er godt over 150.000.

Innvandrere fra overveiende katolske land – og registreringsgrad i norske katolske registre 2009

Utvalgte land med overveiende katolsk befolkning	Innvandrere pr 1.1.2008	Innvandrere pr 1.1.2009	Netto økning i løpet av 2008	Katolsk folkeandel i hjemlandet	Registrerte personer (*)
Polen	30636	42471	+11835	96,10%	7302
Filippinene	9671	11033	+1362	81,10%	5474
Chile	5797	5917	+120	74,10%	2744
Litauen	4951	4951	+308	78,00%	226
Frankrike	2981	3363	+382	75,70%	643
Brasil	2081	2401	+320	84,50%	427
Spania	1789	1830	+41	96,10%	543
Slovakia	1270	1740	+470	73,60%	115
Italia	1514	1701	+197	95,90%	608
Ungarn	1532	1690	+158	59,40%	447
Kongo-Kinshasa	1478	1686	+208	52,90%	170
Portugal	723	997	+164	88,10%	244
Peru	807	964	+157	88,20%	266
Østerrike	845	923	+78	72,70%	165
Burundi	866	890	+24	67,30%	139
Belgia	682	763	+81	73,10%	140
Mexico	583	656	+73	91,90%	199
Argentina	529	568	+39	92,30%	143
Irland	511	555	+44	84,70%	214
Venezuela	355	494	+139	87,00%	125
Dominkanske rep.	461	484	+23	88,20%	159
Kapp Verde	373	385	+12	92,60%	142
Angola	284	333	+49	55,60%	37

(*) Fødselsnummerregistrerte personer i Den katolske kirke i Norges medlemsregister per september 2008.

Biskop Georg Müller SS.CC. av Trondheim innvilget avskjed

Den hellige stol meddeler samme dag som Broen går i trykken, den 8. juni 2009, at Georg Müller SS.CC., biskop-prelat av Trondheim siden 20. juni 1997, har søkt avskjed og at søknaden er innvilget fra samme dato.

Georg Müller er født 7. juni 1951 i Volkesfeld, bispedømmet Trier (Tyskland). Den 28. juli 1972 avla han de første løfter som ordensbror i Picpuspatrenes kongregasjon. Etter fullført teologistudium ved kongregasjonens presteseminar i 1977 ble Georg Müller presteviet 18. mars i 1978 av biskop Gerhard Schwenzer, Oslo, i Simpelveld i Nederland. Lisensiatgraden i teologi ble avsluttet i 1981 ved universitetet i Münster. Den 9. februar 1988 ble han utnevnt til apostolisk administrator "ad nutum Sanctæ Sedis", og den 20. juni 1997 til biskop-prelat av Trondheim. Bispevielsen fant sted i St. Olav domkirke i Trondheim 28. juli 1997, og han ble formelt innsatt samme dag.

Administrator i vakansperioden

Bispekongregasjonen meddeler ved et dekret datert den 8. juni 2009 at biskop Bernt Eidsvig Can.Reg. av Oslo fra

samme dag er utnevnt til administrator for Trondheim stift. Dekretet lyder som følger (oversatt fra latin):

Utnevnelse av apostolisk administrator

Dekret

Vedrørende styre av Trondheim stift, vakant grunnet fratredelsen av H. E. Georg Müller SS.CC., inntil nå biskop-prelat, utnevner og konstituerer Den hellige far, Pave Benedikt XVI, ved dette dekret fra Bispekongregasjonen, H. E. Markus Bernt Eidsvig Can.Reg., biskop av Oslo, til apostolisk administrator av det nevnte stift, fra idag og inntil en ny biskop tar stiftet i kanonisk besittelse, og overdrar ham den embedsmyndighet og jurisdiksjon som ifølge kirkeretten tilkommer stiftsbiskopene.

Idet intet står i veien for dette.

Gitt i Roma ved Bispekongregasjonen, den 8. juni 2009.

Kardinal Giovanni Battista Re

I sin meddelelse til biskop Bernt Eidsvig takker nuntius, erkebiskop Emil P. Tscherrig, biskop Müller for innsatsen for stiftet og uttrykker takknemlighet for at biskop Eidsvig har stilt seg til disposisjon for denne nye pastorale oppgaven.

Uttalelse fra biskop Bernt Eidsvig

Biskop Bernt Eidsvig, fra i dag av apostolisk administrator for Trondheim stift, uttaler det følgende:

Den hellige stol har bedt meg påta meg oppgaven som apostolisk administrator av Trondheim stift etterat biskop Georg Müller har fått innvilget sin avskjedssøknad med virkning fra idag. Inntil en ny biskop kan innsettes – forhåpentlig om kort tid – vil jeg, så godt jeg kan, forsøke å ivareta alle biskopens plikter og oppgaver også i Midt-Norge. Allerede neste uke vil jeg besøke Trondheim for å feire messen med de troende, bli kjent med stiftets prester og administrasjon. I resten av min funksjonsperiode regner jeg med å reise til Trondheim minst en gang i måneden.

Jeg presiserer at stiftet i denne perioden beholder sin uavhengighet av Oslo katolske bispedømme. Det er et personlig, midlertidig oppdrag i Trondheim jeg er blitt pålagt i tillegg til mine normale plikter i Oslo. I ydmykhet lover jeg å gjøre mitt beste for at denne vakansperioden skal bli så god som mulig for stiftet, og håper at det snarlig utnevnes en biskop som på beste vis kan ivareta stiftets behov.

Jeg forsikrer de troende om mine bønner og anmoder om deres forbønn.

Oslo, 8. juni 2009

+ Bernt Eidsvig

Biskop av Oslo

Apostolisk administrator av Trondheim

Pressemelding fra Trondheim stift

Trondheim stift har den 8. juni sendt ut den følgende pressemelding:

Den katolske kirke i Midt-Norge Trondheim stift ønsker å informere om at i dag den 8. juni har Hans Hellighet pave Benedikt XVI akseptert avskjedssøknaden fra embetet fra biskop-prelat Georg Müller, SS.CC., i Trondheim, under henvisning til canon 401 § 2 i Den kanoniske lovbok.

Inntil biskop Müllers etterfølger er utnevnt vil Bernt Eidsvig Cand.Reg. biskop i Oslo katolske bispedømme, lede prelaturet som Apostolisk Administrator med alle fullmakter som biskop.

Trondheim 8. juni 2009

Kari Hauge

Kansler og Økonom i Trondheim stift

Oslo katolske bispedømme

Årsregnskap 2008

Oppsettet i årsregnskapet for 2008 er noe annerledes fra tidligere årsregnskap. Endringene er foretatt fordi vi ønsker et mer lettlest regnskap. Spesielt ønsker vi at prester og legfolk som ikke arbeider med Oslo katolske bispedømmes økonomi til daglig, skal kunne lese regnskapet og intuitivt forstå hvor inntektene kommer fra og hva OKB bruker penger på.

De fleste poster viser et realistisk bilde. De nye postene "Nasjonalsjelsorg" og "Prester" gjør ikke det, da de er nye for 2008. Regnskapsoppsettet ble endret midt i året, og vi tok den avgjørelse å la "gjort være gjort". Vi startet altså føringer til disse postene midt i året, og dermed vises kun en del av utgiftene.

De største inntektene

De største inntektene til OKB er statstilskudd og menighetsbidrag. I 2008 mottok OKB fra staten kr. 335 per registrerte og godkjente medlem. Menighetene mottar tilskudd fra kommunene på samme måte som OKB gjør fra staten. De forskjellige kommuner gav høyst varierende tilskudd per hode. Den kommunen som gav minst tilskudd, gav kr. 136 per hode, mens tilsvarende for den kommune som gav mest, var kr. 2.197. Statstilskuddet går direkte til OKB, mens kommunetilskuddene går til menighetene. OKB "skattlegger" menighetene etter bestemte satser basert på deres mottatte kommunaltilskudd, det er denne "skatten" som føres som "Menighetsbidrag" i vårt regnskap. I motsetning til det mange tror, er stats- og kommunaltilskuddet ikke et tilskudd gitt oss basert på skatteinntekter. Tilskuddene regnes ut basert på statens og kommunenes budsjetterte utgifter til Den norske kirke.

Den tredje største inntektsposten kommer fra Tyskland. Det er spesielt to store institusjoner som gir OKB pengegaver til drift og andre utgifter. Disse er Bonifatiuswerk, som samler inn penger fra tyske katolikker, og Diaspora-kommisariat, som mottar 1 % av alle tyske presters lønn. Bonifatiuswerk kan i prinsippet støtte alle typer katolske prosjekter. Diaspora-kommisariat støtter kun prosjekter til presters velferd.

De største utgiftene

OKBs årsregnskap for 2008 viser et underskudd på hele kr. 9.624.074. Dette er et nedslående høyt tall. Det er fire hovedgrunner til underskuddet:

– **"Hamar-saken"**: Saken var i 2008 til behandling i Oslo tingrett. I år er saken tatt videre til Borgarting lagmannsrett. Advokathonorar beløp seg i 2008 til kr. 1.610.730 i 2008 (ført under "Administrasjon OKB"). OKB budsjetterer i 2009 med kr. 1,8 mill i utgifter til advokathonorarer.

– **Menighetshus i Larvik**: Bispedømmet gav i 2008 kr. 1.120.455 i tilskudd til menigheten i Larvik for å ferdigstille menighetshuset (ført under "Andre tilskudd"). Menighetens medlemmer bidro til menighetshuset med samme beløp.

– **St. Eystein presteseminar**: Det var forventet at Akersveien 6, bygningen St. Eystein presteseminar holder til i, skulle være ferdig ombygget i begynnelsen av 2008. Flere faktorer gjorde at byggeprosjektet ble forsinket og dyrere enn planlagt.

– **Renteutgifter**: For å bygge om Akersveien 6, tok OKB opp banklån. Det var planlagt at en større del av lånet skulle nedbetales etter ferdigstilling. Lånet skulle nedbetales med støtte fra Diaspora-kommisariat i Tyskland, som støtter denne type prosjekter. Som følge av forsinkelser fikk OKB altså

høyere kapitalkostnader enn budsjettert på byggeprosjektet.

Det første punktet, "Hamar-saken", må kunne regnes som en ekstraordinær utgift – selv om den er ført som driftskostnader. Dersom denne kostnad trekkes fra driftsregnskapet, ser vi at bispedømmets driftsregnskap, eller ordinære regnskap, omtrent går i null.

De tre siste punkter er utgifter knyttet til eiendomsutvikling. Dette er utgifter OKB har tatt som resultat av den stadig økende medlemsmassen. Presteseminar, som er den klart største utgiften som ikke er driftsbasert, må sees som en todelt investering: bedre utdanning av prester og lavere kostnader i forbindelse med dette. Allerede i 2009 vil vi se en besparelse på kostnader til presteutdanning på 20 %.

Kirken vokser stadig. Dessverre vil OKB ikke ha økonomiske ressurser til å bidra til videre utvikling av menigheter. Slik situasjonen er per i dag, må disse kostnadene i fremtiden bæres av menighetene selv.

Hvordan hjelpe?

Dersom du ønsker å bidra økonomisk til Oslo katolske bispedømme, kan dette gjøres ved å:

- hjelpe til med å registrere katolikkens personnummer.
- tegne deg som fast giver med avtalegiro, eventuelt gi en engangsgave.
- støtte prosjekter finansiert av bispedømmet, som for eksempel Broen og St. Eystein presteseminar.

Dersom du har spørsmål angående OKBs økonomi, er du velkommen til å rette disse til oss på e-post: finans@okb.katolsk.no.

–Thuan Cong Pham
Økonom Oslo katolske bispedømme

	Resultat 2008	Budsjett 2008	Resultat 2007
Driftsinntekter og kostnader			
Inntekter			
Statstilskudd	16 299 090	16 140 000	15 019 344
Bonifatius Werk m.fl.	939 870	400 000	493 382
Menighetsbidrag	3 402 942	2 500 000	2 635 465
Tilskudd og refusjoner prestelønn	1 019 422	730 000	933 596
Gaver	467 508	400 000	462 561
Kollekter	10 300	50 000	389 222
Andre inntekter	301 059	284 000	370 965
Refusjoner fra menigheter m.fl.	1 087 861	820 000	1 020 452
Tilskudd prestestudenter	388 801	825 000	460 036
Innbet. til særskilte formål	423 435	0	262 690
Sum inntekter	24 340 288	22 149 000	22 047 713
Kostnader			
Administrasjon OKB	-11 943 219	-10 743 000	-10 299 661
Drift og anskaffelse eiendommer	-5 759 594	-6 449 000	-3 974 947
Råd og kommisjoner	-102 395	-87 100	-78 511
Informasjon og media	-2 704 743	-3 498 000	-3 302 255
Pastoralt arbeide	-2 305 237	-2 306 500	-2 135 448
Nasjonalsjelesorg	-660 032	-160 000	-251 337
Prester	-465 780	-340 000	-321 462
Andre tilskudd	-1 938 003	-1 000 000	-1 204 945
Tap på fordringer	0	0	0
Utbetalt til særskilte formål	-153 941	0	-281 425
Sum driftskostnader	-26 032 944	-24 583 600	-21 849 990
Driftsresultat	-1 692 656	-2 434 600	197 723
Finansinntekter og kostnader			
Renteinntekter	486 784	150 000	353 645
Renteutgifter	-1 356 285	-500 000	-566 796
Andre finansinntekter	9 905	10 000	8 804
Andre finanskostnader	-23 302	0	-2 685
Netto finans	-882 900	-340 000	-207 032
RESULTAT FØR SÆRSKILTE POSTER	-2 575 556	-2 774 600	-9 309
Særskilte poster			
Gaver til videresendelse	653 431	500 000	1 317 552
Gaver mottatt og oversendt	-777 901	-500 000	-1 317 552
Mottatte tilskudd til byggeprosjekter	723 344	3 500 000	5 715 012
Byggeprosjekter	-8 102 898	-2 500 000	-4 826 663
A. ekstraord. inntekter	725 000	0	513 969
A. ekstraord. kostnader	0	0	0
Avskrivning på fordringer	0	0	-141 529
Endr. i avsn. til særskilte formål	-269 494	0	18 735
Sum særskilte poster	-7 048 518	1 000 000	1 279 523
ÅRSRESULTAT	-9 624 074	-1 774 600	1 270 214

Oslo katolske bispedømme søker

Administrativ leder / Kontorsjef

Bispedømmets organisasjon og administrasjon har vokst i takt med Den katolske kirkes utvikling i Norge, og består i dag av flere kontorer og avdelinger. Administrativ leders/kontorleders oppgave er blant annet å koordinere disse, skape og opprettholde administrative rutiner og informasjonsflyt og være et administrativt bindeledd mellom biskopen og hans kontorer og bispedømmet for øvrig.

Søkere bør ha

- juridisk, økonomisk eller administrativ erfaring
- høyere utdanning
- evnen til å takle et meget høyt tempo
- sans for nøyaktighet og god orden
- gode samarbeidsevner
- evnen til å tenke selvstendig og ta avgjørelser
- være fleksibel i forhold til arbeidsoppgaver
- beherske norsk og engelsk flytende, skriftlig og muntlig
- god kjennskap til og lojalitet til Den katolske kirke

Lønn og tiltredelse etter avtale.

Søknad med CV sendes innen 15. august til OKBs administrasjon ved Thuan Cong Pham: Pham.Cong.Thuan@katolsk.no eller Oslo katolske bispedømme, Akersveien 5, 0177 Oslo. Spørsmål om stillingen kan rettes til Thuan Cong Pham på telefon 99044668.

Søknader behandles konfidensielt dersom ønskelig.

(Ny)evangelisering i OKB:

Det ene nødvendige – (jf. Luk 10,38-42)

Utgangspunktet for evangeliseringsprosjektet denne gang er beretningen om Marta og Maria, hvor Jesus understreker "det ene nødvendige".

Fastsatte datoer:

- Lillehammer 11.-14. juni
- Fredrikstad: 7.-11. oktober
- Bergen 10.-14. mars 2010
- Stavanger 7.-11. april 2010

Menigheter som ønsker besøk, bes kontakte sr. Anne Bente Hadland: Anne.Bente.Hadland@katolsk.no, eller telefon 23 21 54 10.

Lumen Gentium

– den dogmatiske konstitusjon om Kirken

Av p. Fredrik Hansen

Av alle konsilets 16 dokumenter fremstår konstitusjonen om Kirken, best kjent som *Lumen Gentium* etter de innledende ordene i den latinske originaltekst: *Lumen gentium cum sit Christus* (oversatt til norsk som *Kristus er lyset for alle folk*), som det viktigste. Dette fordi det representerer den mest grundige læren om Kirken fra noe konsil i Kirkens historie.

Vatikan I og Vatikan II

Det første vatikankonsil (1869-1870) hadde som mål å utarbeide et utførlig dokument om Kirken. Men slik ble det ikke. Grunnet politiske forhold i Europa – spesielt krigen mellom Prøyssen og Frankrike i 1870 og de italienske troppenes gradvise fremrykking mot Roma – ble Vatikan I avbrutt i 1870. Konstitusjonen som skulle handle om Kirken, ble isteden en konstitusjon om pavens embete (hans primat og ufeilbarlighet i tros- og moralspørsmål). Mer måtte til.

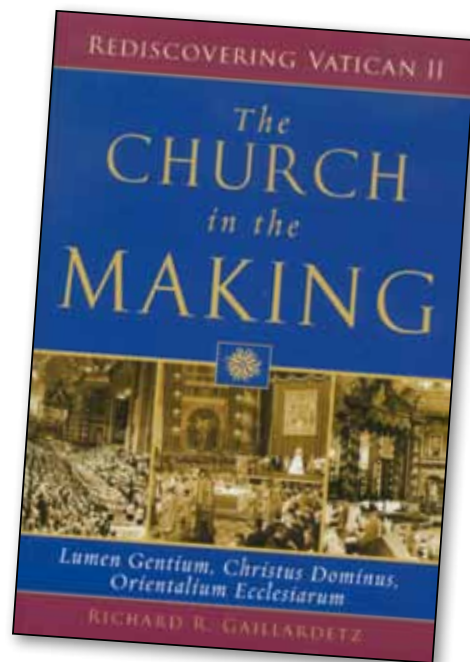
Pave Johannes XXIII hadde helt fra forberedelsene til Vatikan II understreket at Kirken og dens fornyelse var konsilets hovedtema. Derfor var noe av det første konsilet tok opp i 1962 utkastet til det som skulle bli *Lumen Gentium*, og arbeidet fortsatte i andre og tredje sesjon. Imidlertid var utkastet preget av en gammelmodig ekklesiologi og møtte derfor motstand fra dag én. Etter krass kritikk fra blant annet kardinal Montini av Milano, den fremtidige pave Paul VI, ble svakhetene oppsummert av biskop de Smedt av Brügge i et av konsilets mest berømte sitat: Kirken i utkastet er "triumferende, klerikal og juridisk".

Nye utkast og debatter

Det andre utkastet (september 1963) var et viktig steg fremover. Kirken ble her presentert i lys av Guds mysterium; bestående av pilegrimer på jord, på vei mot sitt himmelske mål; og grunnet i nytestamentlig teologi, spesielt Paulus og hans begrep "Kristi legeme" som beskrivelse av Kirken. Tre konkrete forslag, som alle ble godkjent, førte konstitusjonen enda noen steg videre. Kardinal Frings av Köln, på vegne av de tysktalende og nordiske biskopene, foreslo å slå sammen dokumentet om Jomfru Maria med dokumentet om Kirken, for å understreke Marias plass i Kirken, og som forbilde for hele Kirken. Det andre forslaget, fra kardinal Suenens av Brussel, innebar å begynne med et fokus på alle de døpte, hele Guds folk, før man skilte mellom de geistlige og legfolket. Dette for å understreke dåpen og den grunnleggende enhet mellom alle medlemmer i Kirken. Det tredje forslag var basert på et ønske av den da avdøde pave Johannes XXIII om å inkludere et kapittel om Kirkens mål og fullkommenhet i himmelen, og derved unngå et begrenset syn på Kirken, ved kun å fokusere på Kirken i denne verden.

Konstitusjonens tredje og siste utkast (november 1964) ble diskutert i lys av to meget sentrale punkter: diakonater og biskopenes embete. Debatten om diakonater (som i Vesten så langt hadde vært et steg på vei til prestevieelsen) endte opp med et kompromiss, ved at konsilet fremhevet diakonater som egen rang i hierarkiet og åpnet for muligheten, dersom den lokale biskop ønsket det, til å ordinere gifte menn til permanente diakoner.

Hva biskopene angikk, forsøkte Vatikan II å veie opp for det noe pave-sentrerte Vatikan I, og presentere et mer helhetlig bilde av bispeembetet og biskopenes plass i Kirken. Men, som kardinal Ottaviani fra Tros-læ-

En av bøkene i serien "Rediscovering Vatican II", utgitt på Paulist Press.

rekongregasjonen understreket, et konsil kan ikke motsi et annet konsil, så man måtte finne en vei med, ikke mot, pavens primat. Debatten endte med læren om «kollegialitet»: *Bispekollegiet, som både i lære- og hyrdeembetet er apostelkollegiets arvtager, der apostelkollegiet uavbrutt består, innehar også, sammen med sitt hode, den romerske biskop, og aldri uten det, den øverste og fulle myndighet i hele Kirken* (LG 22). Som apostlenes etterfølgere er det alle biskopene – bispekollegiet – alltid sammen med paven, som leder Kirken, er dens lærere, og dens yppersteprester.

Avstemning

Etter den endelige avstemningen i november 1964 (kun fem stemmer imot), offentliggjorde pave Paul VI, sammen med konsilfedrene, den 21. november 1963 *Den dogmatiske konstitusjonen om Kirken*, bestående av åtte kapitler.

Kapittel 1 og 2 – Kirkens natur

De innledende to kapitler understreker flere viktige elementer for å forstå Kirken. For det første handler Kirken om Guds frelse for hele verden, for alle mennesker. Gud og Kirken hører sammen, og Kirken ble etablert av Sønnen, ledes i Den Hellige Ånd og har sitt endelige mål i Faderen. For det andre kan ikke Kirkens forståelse med ett bilde eller en enkelt setning. Bibelen gir oss et helt vell med bilder på Kirken (Guds fåreflokk, Guds åker, vintreet, Guds tempel, det nye Jeru-

saalem, Kristi brud, Kristi legeme osv.), og i løpet av Kirkens tradisjon har alle blitt tatt i bruk for å forklare Kirkens mysterium. Kirken er ikke enkel å forstå, noe som har sammenheng med at den ikke er av mennesker, men av Gud for mennesker. For det tredje er Kirken både synlig og åndelig, den er institusjon og mysterium. Det er utenkelig for Kirken å anse seg selv enten bare som en institusjon i verden, eller kun som en åndelig størrelse. For det fjerde er Kirken i sin mest grunnleggende natur misjonerende: kalt til å spre Det glade budskap som det nye gudsfolket.

Kapittel 3 – Hierarkiet og biskopene

Kapittel 3 fremsetter en av de mest sentrale lærene om katolsk ekklesio- logi: Jesus Kristus valgte 12 menn til sine disipler og gav dem av sin myndighet og sendte dem som Kirkens første og fremste hyrder, lærere og prester. Apostlene kalte i sin tur nye menn til å bistå og etterfølge dem i sin gjerning – biskopene. Biskopene kalles derfor med rette apostlenes etterfølgere. Og som apostlene, med St. Peter som sin leder, er biskopene samlet som et kollegium med Peters etterfølger, paven, som sin leder.

Etter å ha forklart biskopenes embete, går kapittelet videre til å behandle i to korte deler biskopens medhjelpere: prestene og diakonene.

Kapittel 4 – Legfolket

Konsilet var *fullstendig klar over legfolketets betydning for hele Kirken* (LG 30) og uttrykket dette ved å understreke at legfolket har et oppdrag i verden, et oppdrag kun de kan utføre: De skal helliggjøre verden ved å arbeide for at de kristne verdier i stadig større grad preger samfunnets liv. Dette inkluderer alt fra familiens liv og verdighet til de politiske prosesser som styrer nasjonene og verden. Legfolket er i dåpen salvet til prest (og spiller en rolle i Kirkens liturgiske liv og bønn), profet (i sine liv misjonerer de ved ord og gjerning, og gjør slik budskapet om Herren kjent for alle) og konge (ved å bidra til Kirkens liv og støtte Kirkens hyrder).

Kapittel 5 og 6

– Hellighet og ordenslivet

Jesus har kalt alle mennesker til hellighet: *Vær derfor fullkomne, slik som deres Fader i himmelen er fullkommen*

(Mt 5,48). Dette kall påligger derfor alle kristne, uansett deres livssituasjon og særskilte kall. Hver og en skal i sitt liv søke denne hellighet, og Kirken vil ikke bare hjelpe, men samtidig søke å rettlede alle til en sann hellighet i Kristus. *Lumen Gentium* søkte også å si noe om ordensfolket, de som lever de evangeliske råd: fattigdom, kyskheter og lydighet, og som *i en særlig grad knyttes til Kirken og dens mysterium ved kjærligheten* (LG 44). Ordenslivet er av apostolisk opphav og verdighet og både styrker Kirken med sin bønn og sine tjenester, og gir et vitnesbyrd som kaller hele Kirken til hellighet og til større trofasthet mot Kristus.

Kapittel 7 og 8

– Kirkens mål og Jomfru Maria

Eskatologien, læren om de siste ting, knyttes til Kirken i det syvende kapittel. Konsilet understreker først at begrepet "Kirken" ikke bare handler om de troende på jorden, men består av tre grupper: de på jorden, de som renses før himmelen i skjærsilden, og de som gleder seg for Guds åsyn i himmelen. Derfor er Kirken en størrelse som spenner ut over tid og rom, og som hver eneste dag vitner om sitt mål i det evige liv. Kirken står også sammen: vi på jorden ber for de troende i skjærsilden, og ber de hellige i himmelen om å be for oss.

*Lumen Gentium*s siste kapittel handler om Jomfru Maria og gir en helhetlig gjennomgang av Marias plass og rolle i frelsens mysterium, som forbinde for alle kristne og som et vitne om Kirken. Pave Paul VI, helt på tampen av konsilet, betegnet også Maria som "Kirkens mor".

Lumen Gentium og videre

Som det mest sentrale konsildokument, forgrener *Lumen Gentium* seg inn i mange av de andre dokumentene, og viktige poenger videreføres og gjøres konkrete her: spesielt gjelder det dokumentene om Kirken i verden av idag, økumenikk, østkirken, og om biskopenes og prestenes tjenester.

I etterkant av konsilet har spesielt to spørsmål fra *Lumen Gentium* vært debattert: Det første er vanskelighetene med å finne et praktisk og korrekt uttrykk for biskopenes felles ansvar for hele Kirken. Selv med regelmessige bispesynoder i Roma, bispekonferansene og en kirkestruktur som gir

enormt med ansvar og myndighet til den enkelte biskop, er dette ennå noe åpent. Det andre er mer teknisk: i LG 8 forklares forholdet mellom Kristi Kirke (den ene, sanne Kirke som Jesus Kristus grunnla og overgav sin misjon til på jorden) og Den katolske kirke med ordene "*subsistit in*" (tidligere brukte man det kompromissløse "er lik"). "*Subsistit in*" er vanskelig å oversette men kan bety noe som "dveler i", "finnes i", "kommer til uttrykk i". Etter langvarige debatter kom Vatikanet med en avklaring i 2007, hvor ordene ble forklart som den "vedvarende historiske kontinuitet og permanens av alle elementer som er innstiftet av Kristus i Den katolske kirke, hvori Kristi ene Kirke finnes konkret på denne jord". Selv om dette spørsmålet internt i Kirken er uproblematisk, er det ennå et noe sårt tema i økumeniske samtaler.

Lumen Gentium i norsk oversettelse:
<http://www.katolsk.no/info/paul6/lg/>

Pavens bønneintensjoner

2009

Juli

At de kristne i Midt-Østen får leve sin tro i full frihet og bli redskaper for forsoning og fred

At Kirken – ved de troendes vitnesbyrd verden over – må bli såkorn og grobunn for en forsonet og forenet menneskehet, en Guds éne og sanne familie.

August

At offentligheten må bli mer opptatt av problemene til de mange millioner fordrevne og flyktninger, og finne konkrete løsninger på deres tragiske situasjon.

At kristne som lever i land der de blir forfulgt og diskriminert for sin tro på Kristus, må bli sikret menneskerettigheter, likeverd og religionsfrihet så de fritt kan leve og bekjenne sin tro.

September

At Guds ord må bli mer kjent, tatt i mot og satt ut i livet som en kilde til frihet.

At kristne i Laos, Kambodja og Myanmar ikke må tape motet når de møter store vanskeligheter ved forkynnelsen av evangeliet for sine brødre og søstre, men stole på Den Hellige Ånds kraft.

Pave Benedikt XVI i Det hellige land

Av Andreas Dingstad,
Katolsk Informasjonstjeneste

Den 8.-15. mai besøkte Pave Benedikt Jordan, Israel og De palestinske selvstyreområdene. Det var knyttet stor spenning til reisen, som Vatikanets pressetalsmann Federico Lombardi kalte "den vanskeligste og mest utfordrende hittil".

Paven selv beskrev seg som en "fredens pilgrim", og uttalte at pilgrimsreisen skulle promotere dialog, forsoning og fred. På tross av problemet med kristen emigrering fra området, grunnet vanskelige politiske og økonomiske forhold, utgjør katolikker allikevel rundt 2 % av befolkningen.

Jordan

Første stopp på reisen var kongeriket Jordan, med ca. 109.000 katolikker av en samlet befolkning på 5,7 millioner. Her ble Den hellige far tatt hjertelig imot av kong Abdullah II og dronning Rania. Det jordanske monarkiet har lenge sett på seg selv som en pådriver for moderat islam i regionen, i et land hvor kristne og muslimer lever side ved side i fred. Pave Benedikt XVI oppholdt seg tre dager i landet, til forskjell fra sin forgjenger Johannes Paul II, som kun var der ett døgn.

Pavens første besøk var til Regina Pacis fredssenter, et katolskdrevet senter som jobber for å hjelpe kristne og muslimske familier med handikappede barn, både gjennom praktisk og holdningsskapende arbeid.

I sin tale ved besøket til den kongelige moskeen Al-Hussein bin-Talal, Jordans største med plass til 5500 troende, fortsatte Den hellige far på temaet fra sin mye omtalte Regensburg-tale: forholdet mellom tro og fornuft, respekten for enkeltmenneskets verdighet og religionsfrihet. Paven ble mottatt av kong Abdullah IIs fetter, prins Ghazi Bin Muhammed Bin Talal,

Paven ankommer messen i Betlehem Foto: Liv Hegna.

en av initiativtagerne til brevet fra 138 ulike muslimske lærde – "A Common Word" – et forsøk på å styrke forståelsen mellom kristne og muslimer.

Paven berømmet jordanske lederes dialoginitiativ, og kongedømmet Jordan for innsatsen med å bygge ned konflikten mellom vestlige land og den muslimske verden. Benedikt XVI avsluttet sin tale med en hjertefølt påminnelse om de kristnes vanskelige situasjon i Irak.

Den hellige far foretok også et pilgrimsbesøk på Nebofjellet, 800 meter over havet, stedet der Moses i følge tradisjonen skuet inn i det forjettede land. Her reflekterte Paven over det dype bånd mellom Kirken og det jødiske folk.

Besøkets høydepunkt for Jordans kristne var søndag den 10. mai, da Den hellige far holdt utendørsmesse på Amman internasjonale stadion for over 20 000 troende, stedet hvor også

Johannes Paul II feiret messe i år 2000. Dette var den eneste offisielle messefeiring under pavens besøk i landet, og det på en nasjonal fridag for landets rundt 100 000 kristne. Libanesiske og irakiske troende var også tilstede.

I sin preken priste Den hellige far familiens og ikke minst kvinnes profetiske rolle, og uttrykte samtidig sin sorg over at kvinners gudgitte verdighet og rolle ikke alltid har blitt forstått og satt pris på. Samtidig uttrykte paven støtte og oppmuntring til de troende, og oppfordret katolikker til å fortsette å leve et liv i tro, håp og kjærlighet, og å bære vitne om det kristne budskap, i troskap til de gamle kristne tradisjoner i området.

200 barn mottok sin førstekomunion under messen, blant disse var også 40 irakiske barn som er flyktninger bosatt i Jordan.

Israel

I Israel og De palestinske selvstyre-

områder befinner det seg 130.000 katolikker blant de 7,2 millioner innbyggerne. Det var på forhånd stor spenning rundt Benedikts besøk i landet, spesielt det mye omtalte besøket til Holocaust-minnesmerket Yad Vashem. Dette på grunn av oppstandelsen i israelsk media i forbindelse med opphevelsen av ekskommunikasjonen av fire biskoper, deriblant holocaustfornekteren Richard Williamson, i det kontroversielle prestebroderskapet Pius X.

I sin velkomsttale i landet mintes paven ofrene for Holocaust, og tok også til orde for en tostatsløsning på den israelsk-palestinske konflikt ved å presisere viktigheten av en rettferdig løsning for begge parter.

“Må ofrenes navn aldri gå tapt”. Dette var ordene Paven brukte i sin vakre minnetale for de seks millioner ofre for Holocaust, ved Yad Vashem, minnestedet for Holocausts ofre. Paven forsikret også om hele Kirkens medfølelse med ofrene, og poengterte at disse også kaster lys over de som i dag forfølges på bakgrunn av rase og religion.

Den hellige fars tale kom raskt under kritikk fra enkelte rabbinere og mediekomentatorer. Disse mente at Paven ikke gikk langt nok i fordømmelse av Holocaust, og poengterte at Paven unnlot å nevne sin tyske bakgrunn og opphevelsen av ekskommunikasjonen av den tidligere nevnte Richard Williamson.

P. Lombardi, Vatikanets pressesetalsmann, kommenterte det hele med å si at Vatikanet var overrasket over kritikken, og viste samtidig til Den hellige fars gjentatte uttalelser og fordømmelser av Holocaust-fornektelse. Andre mediekomentatorer var opptatt av det positive ved at Den hellige far besøkte landet og i sine taler tydelig poengterte Israels rett til å eksistere, samt sitt dype vennskap med det jødiske folk.

En aldri så liten kontrovers oppstod senere under et interreligiøst dialogmøte ved Notre Dame-senteret i Jerusalem. Her ble det uro da Sheikh Taysir al-Tamimi, en høytstående palestinsk geistlig, kom med sterke politiske utfall mot Israel, og oppfordret muslimer og kristne til å stå samlet mot Israel. Under talen, som ikke var en del av det offisielle programmet, forsøkte

organisatorene av møtet, blant annet den latinske patriarken av Jerusalem, Fouad Twal, å få Tamimi til å avslutte.

Talen ble ikke oversatt, da den ikke sto på programmet, og paven ble først gjort oppmerksom på dets innhold etter at Tamimi var ferdig. Paven og hans følge forlot deretter møtet, som oppløstes kort tid etterpå. Kort tid etter hendelsen kom Vatikanets pressesetalsmann med en pressemelding, som fordømte sjeikens uttalelser som uforenelige med den interreligiøse dialog.

Benedikt XVI besøkte senere både Klagemuren og Tempelhøyden i Jerusalem. Her var han gjest i muslimenes helligdom, Klippemoskeen, og møtte samtidig stormuffien av Jerusalem. I sin tale adresserte Paven de troende fra alle de tre store monoteistiske reli-

gioner, og reflekterte rundt Abrahams rolle som den felles stamfar. Ved Klagemuren, den jødiske helligdommen, plasserte Paven en fredsbønn i muren.

Den største folkemengden under pavens besøk i landet kom under en messe holdt i Jesu hjemby, Nasaret. Her var det kommet pilegrimer fra hele verden for å delta. Familiens hellighet var et hovedtema i Benedikt XVI's preken.

De palestinske selvstyreområdene

I forbindelse med messefeiring i Getsemane-hagen, sammenlignet den latinske patriark av Jerusalem, Fouad Twal, palestineres og israeleres lidelse med den Kristus selv opplevde i Getsemane, og refererte samtidig til “den urettferdige okkupasjon” som påvirker palestineres liv. Dette satte standarden

Over: Ved Klagemuren. Foto: custodia.org. Øverst: 40 000 på vei til bussene etter messen i Nasaret.

Fra pavens velsignelse av hjørnesteinen til Madabauniversitetet i Jordan. Foto: Lars-Ole Djupedal.

for Pavens dagsbesøk til Betlehem, i De palestinske selvstyremråder. På forhånd hadde det vært mye debatt rundt besøket, blant annet det organisatoriske, da palestinske organisatorer hadde bygd en scene foran sikkerhetsmuren som skiller Israel fra de palestinske områder. I en verden der flere og flere grenser åpnes opp, er det tragisk å se at murer fortsatt bygges, sa Den hellige far da han besøkte flyktningleiren Aida utenfor Betlehem.

Senere hadde flere tusen mennesker samlet seg på Krybbeplassen like ved Fødselskirken i Betlehem, der Paven holdt messe. Her adresserte Benedikt spesielt de rundt 100 kristne pilegrimene fra Gaza som hadde fått reisetilatelset fra israelske myndigheter for å delta i arrangementet. Den hellige far kom også med en sterk oppfordring til byens kristne: Vær ikke redde! Med sin tilstedeværelse ønsket Paven tydelig å formidle solidaritet og håp om at kristne i området kan være et redskap for dialog og forsoning.

Konklusjon

På en reise hvor Den hellige far holdt hele 29 taler og prekener, må det fremheves tre viktige hovedpoenger: hans utstrakte hånd til den muslimske verden, insisteringen på Israels rett til å eksistere og anerkjennelsen av palestinerne krav om et eget hjemland, og sist men ikke minst: en sterk oppfordring til kristne i Det hellige land om å bli værende for å bære vitne om Evangeliets budskap om fred og forsoning.

Mange forsøkte å ta Den hellige far til inntekt for egne politiske agendaer, men Benedikt må sies å ha balansert godt mellom sin diplomatiske finfølelse, pilegrims- og fredsbudskap og de mer direkte politiske uttalelser.

På valfart med Paven

Tro i høyden og i bredden

Under alle religiøse arrangementene på reisen, ble Paven ledsaget av en internasjonal gruppe gravriddere. Fire nordmenn opplevde på denne måten hans besøk i Midt-Østen på nært hold. Broen har bedt dem om å dele sine inntrykk.

Liv Hegna DHS:

Det lignet ikke så lite på et utendørs Grand Prix-arrangement da 40 000 støvende katolikker flommet inn til utendørsmesse i Nasaret i over 30 tørre plussgrader, medbringende mobiltelefoner og snacks, og med maratonnavstand til alteret hvor Den hellige far forrettet. Messen ble (mis?)brukt til politiske innslag fra kirkeledere fra flere hold. Men ingenting kunne døyve den inderlige opplevelsen av pavens dype religiøsitet og mentale nærvær under konsekrasjonen. De 100 katolikkene som bor i Gaza, var der. Den filippinske hushjelpen til noen venner av meg i Tel Aviv, var der. Nasarets troende var der. Vi, de fire medlemmene av Gravridderordenen fra Norge, var der også. Vi kommuniserte sammen i Det hellig land.

Jeg fikk overrakt Gravridderordenens pilegrimsskjell av generalguvernør Agostino Borromeo i Gravkirken i Jerusalem på reisens siste dag. Jeg vil bære skjellet med stolthet. Den hellige far gikk alene (bare CNNs kamera var der sammen med ham) inn i selve gravkapellet for å knele foran den tomme grav. Vi andre i kirken sang Te Deum. Det øyeblikket blir stående som reisens høydepunkt.

Jeg har vært ved de hellige stedene i det hellige land før. Men den måten vi ble tatt imot på denne gang overskygger alt. Å gjøre reverens for Den hellige far og få kysset hans ring, er en gammel drøm som gikk i oppfyllelse. Å ane Benedikts ydmyke og beskjedne personlighet og samtidig oppleve hans klare bevissthet som Summus Pontifex, overskygger det meste.

Gaute Haug Eriksen:

Vi ankom gjerne arrangementene et par timer før Paven og fikk god tid til bønn og meditasjon på de hellige stedene. Det var selvfølgelig også en prøvelse å sitte timesvis ute i solsteken med mørk dress, slips, kappe og sort hatt. Tilreisende pilegrimer og lokalbefolkningen ventet ofte mye lenger i den stekende solen. Ved messen Paven holdt i Nasaret om formiddagen, var det mange som hadde ventet siden kl. 3 om natten.

Patriarkatet stilte med noen fantastiske guider som hjalp oss med alt det praktiske og virkelig sørget godt for oss hele veien. Det var også hyggelig å bli kjent med alle de flotte menneskene vi reiste sammen med. Litt uvant å omgås adelige, rikfolk og "innsidere" i Vatikanet, men jeg ble overrasket over hvor hengivne til pilegrimsreisen og lett omgjengelige folk var.

Den gode stemningen gjorde stort inntrykk på meg. Spesielt i Jordan var stemningen i taket. Det var artig å se unge nonner oppføre seg nesten som tenåringer på rockekonsert. Den eneste gangen jeg så at Sveitsergarden virkelig måtte bruke makt for å dytte folk unna Paven, var på vesper med ordensfolk i Jordan.

Vi fikk også pratet en god del med palestinere, noe som fikk meg til å forstå litt av hvilke forhold de lever under. Da vi besøkte Betlehem på Vestbredden, ble jeg litt skuffet over at den israelske politiskorten kjørte en omvei, slik at vi ikke fikk se muren. Senere på ettermiddagen dro jeg tilbake til Vestbredden, sammen med en palestiner jeg ble kjent med. På den kjøreturen lærte jeg mye. Det gjorde inntrykk å høre ham fortelle at han hvert år gikk og krevde å få tilbake huset sitt, som i dag er bebodd av jøder innflyttet fra utlandet. Han visste ikke hvordan det stod til med appelsinfarmen han eide i Jaffa, siden han ikke har fått lov til å reise dit på 20 år. Fratatt eiendeler, statsborgerskap og pass, men fortsatt en veldig stolt og verdig mann.

Foran Jesu grav. Fra venstre Lars-Ole, Helene, gravriddernes øverste lege leder, Liv og Gaute Foto: Lars-Ole Djupdal.

Han kunne fortelle om ventetiden ved alle checkpointene, noe turister sjeldent får oppleve, siden vi ofte blir vinket rett igjennom. Han viste meg hvordan trafikken fra jødiske området flyter fritt, mens trafikken fra de palestinske hadde lange køer, grunnet mye mindre grønt lys. Den samme forskjellsbehandlingen så vi igjen ved jordbruksområdene. Ingen tvil om hvem som får mest vann, noe som det er knapphet på i området. Før jeg dro tenkte jeg på de jødiske bosetningene som noe midlertidig. De er alt annet enn det. Nå holder de til og med på med å anlegge trikkeskinner ut til bosetningene fra Jerusalem. Ingen holdeplasser er planlagt ved de palestinske bosetningene.

Samtidig vitner de enorme sikkerhetstiltakene fra israelsk side om hvilken terrorfrykt de har levd under i mange år. To ganger på turen sjekket de alt i bagasjen min og hele meg for spor av sprengstoff, to ganger ble jeg spurt om jeg hadde våpen, en gang ble jeg tatt til side sammen med palestinerne i reisefølget for røntgenscanning av hele kroppen. Jeg klarer ikke å forestille meg hvordan det må være å gjennomgå slike sikkerhetskontroller daglig og ukentlig, år etter år.

Helene Lund:

Pave Benedikts reise til Det hellige land var viktig for den lille kristne minoritet (mindre enn 2%), som er i ferd med å forsvinne fra Det hellige land, og for hele Kirken. Hans budskap var klart: Fred blant dem som tror på Abrahams Gud. Måtte de fortsette å søke den ene Gud og søke fred. Han kom med trøstens ord til de kristne og oppfordret dem til å bli værende. Paven ser de kristnes håpløse situasjon og virkelighet. Han bad spesielt for dem som ikke slapp gjennom grensesperringene og som dermed ble hindret fra å delta i messene.

Det var utrolig å delta i fellesskapet med den oppstandne Jesus Kristus, sammen med Peters etterfølger, han som er satt til å vokte Kirkens enhet, i messefeiringen i Nasaret (der engelen Gabriel kom til Maria med det glade budskap), utenfor fødselskirken i Betlehem (der Jesus ble født) og i Getsemane (der Jesus forberedte seg på døden på et kors).

Det sterkeste inntrykket fra pilegrimsreisen var i fellesskap med ham som er satt til å vokte Kirkens enhet, å få skue inn i den tomme grav og forsøke å fatte omfanget av denne store verdensbegivenhet: Jesu Kristi oppstandelse fra døden. Vårt håp om liv og fred. Kristi oppstandelse dannet

grunnlag for Pavens budskap om håp og trøst: Frykt ikke, for Jesus lever og er her iblant oss. Særlig nevnte han kvinnene og deres betydning for Kirkens liv. Han pekte på Maria, Guds mor, som viser oss hvordan vi er kalt til å leve.

Lars-Ole Djupedal:

Det å være så heldig å få gjøre en pilegrimsreise i Pavens selskap, er selvsagt et privilegium, men en pilegrimsreises vesen og dypere innhold er lik om man reiser med Den hellige far eller ikke. I forbindelse med en pilegrimsferd forlater man det kjente for å reise til noe annet. Dette annet er noe hellig – hellige plasser og hellige minner. Som menneske og pilgrim søker jeg å finne mitt sanne hjem – lengselen etter å bli et helt og rent menneske. Dette er jo målet for selve livet, som i seg selv er en pilegrimsreise.

Reisen til Det hellige land var ikke bare noe symbolsk. Det var også en reise i ytre mening – gjennom fremmede landskap, over fjell, gjennom daler og ørken. Det var å reise både i ytre og indre mening der det ene beriker og fordyper det andre. På pilegrimsferden forenes det åndelige og verdslige på en tydelig måte. De hellige plassene forteller om hellige minner. På disse stedene har konkrete hendelser og møter funnet sted. Disse minnene er hellige og fordyper vår forståelse av hvem Gud er og hva han vil med oss mennesker.

Min største opplevelse på reisen var da vår gruppe, sammen med knappe 200 andre, var i Gravkirken sammen med Paven. Det å være ved Jesu grav sammen med ham var en helt unik opplevelse som jeg vil bære med meg på livets pilegrimsferd.

FOR EN FULLSTENDIG OPPSUMMERING av Pave Benedikt XVI's reise til Det hellige land, klikk deg inn på bloggen Benedictinisrael: <http://benedictinisrael.blogspot.com/> Bloggen er en underside av nettsiden "The Pope Benedict XVI Fan Club" (!): <http://www.popebenedictvifanclub.com>

Norge

Bispebesøk i Øst-Finnmark

Biskop Berislav imed femling Bjørn Anthony Layug.

Første mai var en stor dag for katolikene som hører til St. Lorenzo Ruiz kapell i Bjørnevatn. Biskop Berislav Grgic kom på besøk for å konfirmere Bjørn Anthony Layug. Allerede på fredagskvelden feiret han gudstjeneste for menigheten. Etterpå hadde vi mulighet til å møte ham i menighetslokalet. Det var veldig trivelig både for dem som har truffet ham før i Tromsø i anledning av hans ordinasjon som biskop, og for dem som møtte ham for første gang. Konfirmasjonen var 2. mai, og Bjørn er den første konfirmant som har mottatt dette hellige sakra-

Biskop Berislav hilser på menighetene i Vadsø.

mentet fra den nyvigslete biskopen. Bjørnevatn er det eneste stedet i Øst-Finnmark med katolsk kapell og hører under Hammerfest menighet. Den 3. mai kjørte biskopen videre til Vadsø for å konfirmere Gilbert Kabatanchi der.

Også i Vadsø ble han tatt i mot av spente og glade menighetsmedlemmer. Det var en stor ære og veldig fin opplevelse for alle å bli kjent med den nye biskopen gjennom gudstjenestene og samtalene. Vi gleder oss til å se ham igjen!

Tekst og foto: Heidi Aulfes, Bjørnevatn

Bilder fra bispevielsen

Det finnes bilder fra bispevielsen av Berislav Grgic på www.katolsk.no, og på Vår Frue menighets i Tromsøs nettsider: www.varfrue.com.

Søstermøte 9. mai

Lederne for de ulike kvinnelige ordenssamfunn i Norge (SKON) møttes til sitt halvårige møte hos St. Joseph-søstrene på Grefsen lørdag den 9. mai. På dagsorden sto som alltid en oppdatering fra husene. En revisjon av SKONs statutter er nødvendig, det blir tema neste møte. I tillegg diskuterte vi hvilken status vi ønsker SKON skal ha. Det kom også opp spørsmål om forholdet til bispedømmet der søstre bor og arbeider på bispedømmets eiendommer. SKON konstituerte seg med et styre bestående av: sr. Anne Bente Hadland, leder, sr. Zenaida Nacpil, nestleder, og sr. Asumpta Balcerzak, styremedlem. Neste møte finner sted helgen 11.-13 september og da hos Birgittasøstrene på Heimdal, eller Tiller.

—Sr. Anne Bente Hadland

Hovedpunkter fra pastoralrådets møte

Pastoralrådet i Oslo katolske bispedømme (PRO) avholdt sitt vårmøte siste helg i mars. Hovedpunkter på møtet var:

Nyevangelisering: P. Arnfinn Haram OP orienterte om at evangeliserings-teamene starter opp nye evangeliseringsuker i menighetene med temaet "Ett er nødvendig".

Ekteskap og familie: Knut Alfvåg ved Misjonshøgskolen i Stavanger og Jan Harsem fra Nordisk nettverk for ekte-

skapet innledet om hvilke utfordringer loven om kjønnsnøytrale ekteskap representerer for kristne i Norge og konsekvensene av den. Situasjonen er en positiv økumenisk mulighet. Den katolske kirkes drahjelp er svært nødvendig for resten av kristen-Norge.

Pastoralrådet gikk enstemmig inn for bl.a. følgende:

- Å be biskopen gå inn for en ordning med borgerlig vielse og påfølgende kirkelig ekteskapsinngåelse.
- Å be biskopen ta opp ekteskapslovens konsekvenser i Den nordiske bispekonferanse, særlig hva angår barns tap av rettigheter.
- Å øke det økumeniske samarbeidet om ekteskap og familie ved å delta lokalt og sentralt i felles bønn og tverrkirkelige samhandlingsgrupper.
- Å utarbeide en pastoralplan for ekteskap og familie innen våren 2010 og se på muligheten for å stifte en katolsk familieorganisasjon i Norge.

Det blir **nordisk familiekongress i Jönköping 13.-16. mai 2010**. Familier fra alle de nordiske land oppfordres til å melde seg på.

Ståle Wilhelmsen fra Norges Unge Katolikker fremla **den ferdigstilte pastoralplanen for barne- og ungdomsarbeidet**, som PRO og NUK har utarbeidet sammen. Einar Nelson fremla kort forslag fra gruppen som arbeider med å øke bidrag til OKB. Det viktigste nå er å støtte **Seminarets Venner** økonomisk.

Valg til menighetsråd og PRO: PRO vil sterkt tilråde biskopen å la valgene til menighetsråd og PRO på nytt avholdes samme år. Nå er situasjonen uoversiktlig. PRO foreslår derfor at menigheter som hadde valg for to år siden, lar sine MR sitte ett år til, og at biskopen skriver ut nye valg i alle menigheter i 2010.

Melding fra Pastoralrådet

Byggestart på Munkeby

Byggingen av Munkeby Mariakloster i Levanger kommune er i gang. Etter noe planeringsarbeid på tomten i januar, kom arbeidene med det nye klosteret for cisterciensermunker for alvor i gang i mars. Planen er at første byggetrinn skal være ferdig i august i år, slik at de fire brødrene kan flytte inn i klosteret alt i september.

Første byggetrinn består av det som skal bli gjesteavdelingen i det ferdige klosteret. Gjestehuset skal tjene som et foreløpig kloster for munkene inntil neste byggetrinn. Det er også planlagt at osteproduksjonen, som er tenkt som brødrenes levebrød, skal komme i gang i et foreløpig anlegg i kjelleren i gjestehuset.

Mer informasjon, inkludert hvordan støtte grunnleggelsen, finnes på Munkeby Mariaklosters eget nettsted. Der er også arkitekttegningene for gjestehuset. Interesserte kan følge med på bildene fra byggeprosessen på et eget fotogalleri.

Les også artikkel i *Broen* nummer 6-2008.

Ministranthelegene 2009

Foto: Nikoline Myklevik.

Helgen 17.-19. april ble det avholdt seniorministrantheleg med NM i Trondheim. Over 70 seniorministranter fra syv menigheter deltok. Årets tema var norsk kirkehistorie, og på den teoretiske delen av konkurransen måtte deltakerne svare på over 40 spørsmål om kirkehistorie og liturgi. Lørdag kveld ble den praktiske delen av konkurransen gjennomført. Lagene hadde tidligere på kvelden trukket en av de følgende oppgavene som de hadde forberedt seg på: offertorieprosesjon-Fader Vår (Skjærtorsdag), overføring av det hellige sakrament (skjærtorsdag), lysseremonien (påskennatt) eller dåpsliturgien (påskennatt). I tillegg til konkurransen var det katekese med kirkehistorie som tema, og omvisning i Nidarosdomen ved p. Claes Tande. I år som i fjor stakk ministrantlaget fra Mariakirken på Lillehammer av med seieren. Ministrantene fra St. Laurentius menighet i Drammen kom på andre plass, tett etterfulgt av St. Birgitta ministrantlag i Fredrikstad.

Helgen 1. - 3. mai var over 100 juniorministranter og ledere samlet til ministrantheleg med Norgesmesterskap i Mariakirken menighet på Lillehammer. Som for seniorministrantene, var temaet for katekese og den teoretiske delen av NM *norsk kirkehistorie*. Deltakerne kom fra åtte menigheter. Lørdag kveld var alle ministrantene samlet i kirken for å gjennomføre den praktiske delen av NM. De ulike lagene måtte planlegge og gjennomføre en av de følgende liturgiske øvelsene: Dåp, konfirmasjon, skjærtorsdagens offertorieprosesjon, overføring av alterets sakrament på skjærtorsdag eller lysseremonien fra påskevigilien. Dommerne vurderte innsatsen ut fra liturgisk korrekthet, stil og samarbeid.

Det var ministrantene fra St. Paul i Bergen som stakk av med årets seier, tett etterfulgt av lagene fra Kristiansand og Fredrikstad. Men, som arrangørene sa innledningsvis, finnes det ingen tapere i en slik konkurranse – bare vinnere – for de er alle allerede kalt til å tjene ved alteret i liturgien. Gratulerer til alle som deltok!

Pastoralplan for barne- og ungdomsarbeid

Biskop Bernt Eidsvig utnevnte våren 2008 en arbeidsgruppe for å utarbeide en pastoralplan for barne- og ungdomsarbeid i bispedømmet. Hensikten bak dette dokumentet er først og fremst å gi en spesifisering fra bispedømmets side om hva slags aktiviteter menighetene forventes å tilby til barn og unge, inndelt etter aldersgrupper. Arbeidsgruppen er nå ferdig med dokumentet og presenterte den ferdige utgaven på Pastoralrådets vårmøte den 28. til 29. mars. Pastoralplanen er sendt ut til bispedømmets menigheter, både i posten og via e-post. Sammen med dokumentet er det også sendt ut et tilbakemeldingsskjema hvor menighetene skal gi tilbakemelding til bispedømmet om sin gjennomføring av pastoralplanen

Broen kommer tilbake med en fyldigere dekning av pastoralplanen.

Taura Mariaklosters kirkegård vigslet

Taura Mariakloster har endelig fått departementets godkjennelse av sin

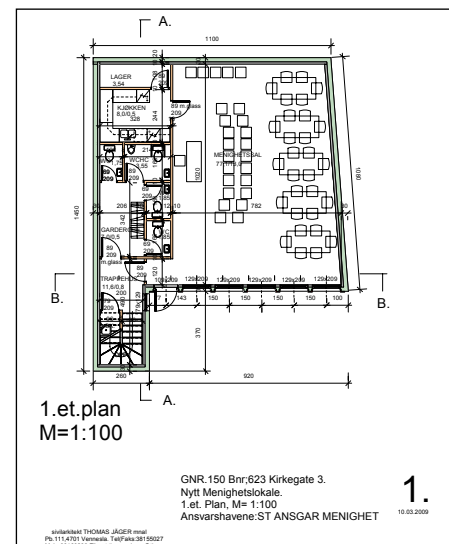
private kirkegård, og den ble vigslet av biskopen med en enkel seremoni torsdag 7. mai. Klosteret fikk et gammelt jernkors fra Frosta kirkegård av Frosta menighet, så nå er det ingen tvil om hvilken gressbakke som er kirkegården.

(Fra Nyhetsbrevet for Støttegruppen Taura Mariakloster)

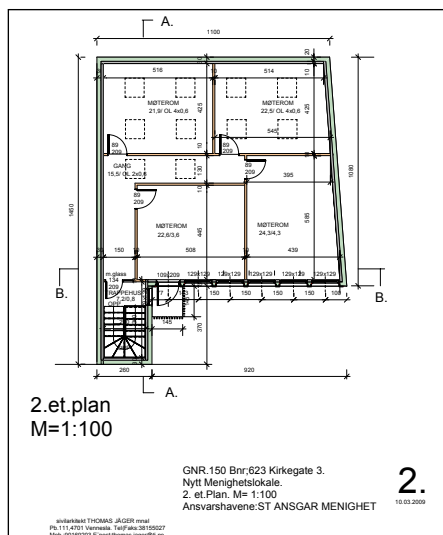
Utbygging i Kristiansand

St. Ansgar menighet i Kristiansand har de siste årene merket et økende behov for både større lokaler og større kirke. St. Ansgar ligger midt i Kvadraturen, Kristiansands sentrum, og ulike forslag har vært på bordet, blant annet kjøp av naboeiendommen. Byggekomité og menighetsråd med avtroppende sogneprest p. Henz-Josef Catrein landet til slutt på en bedre utnyttelse av den ganske store bakgården menigheten eier. Byggekomiteen legger opp til først å bygge nye lokaler, med utvidelse av kirken som et skritt nummer to. P. Catrein presenterer i siste nummer av menighetsbladet planene fremover: Det foretrukne utkastet "innbefatter en menighetssal på størrelse med dagens menighetslokale med toaletter, garderobe og kjøkken i første etasje. I andre etasje får vi fire møte- og undervisningsrom, hvert av dem for ca. 20 personer. To av disse blir skilt fra hverandre med en bevegelig vegg."

Dette utkastet forutsetter at naboene tillater grensebebyggelse. Det er ventet at svar på dette vil foreligge før sommerferien. Etter at naboene har svart, kommer selve søknaden til kommunen om de nødvendige

tillatelser. Det er også utformet et alternativt utkast i tilfelle naboene ikke går med på grensebebyggelse. P. Catrein skriver videre: "Jeg vil peke på at dette ikke er de ferdige planene, bare utkast. Når planene foreligger, håper jeg at de utløser en diskusjon om eventuelle forbedringer. Det er også viktig å vite at vi ikke kan bruke mer areal enn det som er brukt på tegningene. Den såkalte 'murbyplanen' setter strenge grenser for bebyggelsen av gårdsplasser i Kvadraturen."

Dette byggertinet anslås å koste 4-5 millioner, og p. Catrein skriver: "Menighetens giverglede fyller meg med glede og takknemlighet, og jeg håper at vi får finansiert første byggetrinn uten større problemer. Men det forutsetter at vi opprettholder givergleden."

Når menighetslokalet er fullført, er utvidelse av selve kirken tenkt som neste byggetrinn. Det foreligger planer om en utvidelse til ca. 200 sitteplasser.

-HHØ

Klarissenes kloster bygges ferdig

Planene for klarisseklosteret i Larvik var lagt opp i tre uavhengige deler, slik at byggetrinn kunne fullføres separat etter som finansieringen var i orden. Første trinn var kapell og gjestefløy, hvor søstrene har bodd siden de flyttet inn 29. juni 2004. Finansieringen er nå i orden, slik at det blir mulig å gjennomføre både trinn to og tre. Søstrene skriver til Broen: "Dette er det egentlige klosteret hvor det vil være rom for inntil 12 søstre samt rikelig med arbeidsrom, noe vi

Fornøyde klarisser på byggeplassen.

sårt har savnet. Vi kommer nå til å ha et egnet rom for å sy kirketekstiler (bestillinger mottas!), et rom for lys og et for trearbeider. Vi vil få plass til å lage syltetøy og salver, viktige faktorer i vår økonomi, særlig før jul. Dessuten får vi et skikkelig kommunetsrom, bibliotek, refektorium og et sykerom. Men fremfor alt får vi alburom! Om vinteren får vi muligheten til å gå opp i annen etasje og se ut. For tre år siden var det et par måneder vi følte oss som huleboere med snø over toppen av vinduene. (Det var riktig nok den mest snørike vinter i manns minne...) Dessuten får vi anledning til å åpne gjesteavdelingen for grupper og folk som vil være et par dager på retrett eller lignende – noe som dessverre har vært umulig til nå."

Grunnmuren og gulvet ble støpt før påske, siden har bygget også reist seg over bakken. Planlagt ferdigstillingsdato er 17. september.

-HHØ

Nettverk for katolsk teologi

23. mars arrangerte Nettverk for katolsk teologi et oppstartseminar i Oslo, med temaet "Hva er katolsk teologi?" Nettverket er opprettet som et faglig forum for teologer og andre som arbeider med katolsk teologi og tenkning i vid forstand. Oppstartseminaret hadde bred deltakelse både av prester, teologer og forskere fra ulike fag. Alt i alt var 35 deltakere samlet til interessante foredrag og samtaler. Man kan lese mer om Nettverk for katolsk teologi (NKT) på www.teologinettverk.no. Driften av dette nettstedet blir en av hovedaktivitetene for nettverket, ved siden av årlige konferanser og seminarer. Medlemskap i NKT er økumenisk åpent for alle som har mastergrad eller tilsvarende (eks. graden STB). På årsmøtet som fulgte seminaret ble

følgende styringsgruppe valgt: Sigurd Hareide, Olav Hovdelien, Ståle Johannes Kristiansen, Ole Martin Stannestru og Heidi Øyma.

-Ståle J. Kristiansen

Utenriks

Irak: Advarer mot egen autonom sone for kristne

Erkebiskop Luis Sako av Kirkuk advarer mot planene om å opprette et eget selvstyrt område for Iraks kristne minoritet i området Nineveh, nordvest i landet, og kaller den farlig og misforstått.

Mange frykter at en kristen oppsamling på et lite og begrenset område vil gjøre den sårbare minoriteten til et lett bytte for muslimske fundamentalister. Erkebiskopen påpeker også at isolasjon og segregering står i motsetning til det kristne kall om evangelisering.

Planene vil også øke den religiøse splittelse i landet, og med det forsterke et allerede stort sosialt problem, sier Sako.

AsiaNews (20. april 2009)

Diplomatiske forbindelser mellom Den hellige stol og Vietnam?

Diplomatiske samtaler mellom Vatikanet og regjeringen i Vietnam tidligere i år var positive og skapte i følge en anonym kilde i Vatikanet "en ny atmosfære" i forholdet mellom partene.

Kilden sier i et intervju med UCA News at etableringen av formelle diplomatiske forbindelser nå kun er avhengig av "praktisk politisk vilje".

Vatikanet har gjennom flere år jevnlig sendt representanter til Vietnam, i den hensikt å be myndighetene løse opp restriksjonene for Den katolske kirkes virke i landet, og å skape grunnlag for etablering av normale diplomatiske forbindelser mellom Den hellige stol og Vietnam.

CWN - Catholic World News (15. april 2009)

Bolivia: Bombet kardinals hjem

Kardinal Julio Sandoval

Hjemmet til kardinal Julio Terrazas Sandoval av Santa Cruz, Bolivia, ble den 15. april rammet av et bombeangrep. Ingen ble skadd i eksplosjonen som førte

til materielle ødeleggelser i boligen. Kardinalen var selv ikke hjemme da eksplosjonen fant sted.

Motivet for ugjerningen er ennå ikke klart. Kardinal Sandoval og andre bolivianske biskoper har gjentatte ganger vært i offentlig munnhuggeri med landets venstrevridde president Evo Morales, noe som har fått enkelte tilhengere av presidenten til å true personer i landets kirkelige hierarki.

I en fellesuttalelse fra de bolivianske biskoper, publisert samme dag som eksplosjonen, fordømmer de angrepet og oppfordrer myndighetene til økt innsats for å finne gjerningsmennene og avdekke deres motiver.

CWN - Catholic World News (16. april 2009)

Stockholm katolske bispedømme legger ned Collegio Svedese

Bispedømmet Stockholm har besluttet å legge ned sitt presteseminar i Roma, Collegio Svedese. Bispedømmet prioriterer sitt seminar i Sverige og ønsker at en større del av utdannelsen av prestestudentene skal skje i Sverige. Også mange av de katolske prestene i Norge har bodd i Collegio Svedese under deler av sin utdanning.

–HHØ

Les Bibelen med Kirkens tradisjon for øye!

Pave Benedikt XVI møtte onsdag den 23. april medlemmer av Den pavelege Bibelkommisjon. Kommisjonen avsluttet nylig et møte hvor temaet "Inspirasjon og sannhet i Bibelen" sto på dagsorden.

I sin tale til kommisjonen presiserte Den hellige far tre kriterier for en korrekt tolkning av Skriften, i henhold til læren fra Det annet vatikankonsil: Bibelens enhet, Kirkens levende tradi-

sjon, og sammenhengen mellom de individuelle trossannheter, både seg imellom og med hele frelseshistorien, og hele den gudommelige ordning i denne.

En isolert akademisk tilnærming er ikke adekvat for forståelsen av Bibelen, poengterte Paven; eksegeter må lese Skriften med Kirkens tro.

CWN - Catholic World News (23. april 2009)

Kina: Tredve år siden gjenåpning av katolske kirker

For tredve år siden, i løpet av april 1979, ble det gjenåpnet seks katolske kirker i Folkerepublikken Kina. Det var etter at alle religiøse kultsteder hadde vært stengt, mange ramponert eller helt ødelagt, under Kulturrevolusjonen (1966-1976).

Etter Mao Zedongs død i 1976, tok det noe tid før det store omslaget begynte. "Reform og åpenhet"-politikken (Gaige kaifang) dateres offisielt til et vedtak på det tredje plenums møte for den ellefte sentralkomite for det kinesiske kommunistparti, i desember 1978. Da ble 13 års total undertrykkelse avløst av "frihet for religiøs tro"-politikken. De første konkrete utslag av denne nye politikken ble synlige i løpet av 1979. De første templer, moskeer og kirker ble gjenåpnet.

For Den katolske kirke var april den måneden de første kirker ble gjenåpnet. Riktignok hadde "Nantangkirken" i Beijing vært gjenåpnet i 1971, men det var bare utlendinger som fikk adgang til de tridentinske messene som ble feiret der.

Den kinesiske patriotiske katolske forening ble reaktivert – dette var et organ fra 1950-årene, dirigert av det kinesiske kommunistparti, som tjente til å styre Den katolske kirke inn på et regimetro spor som støttespiller for kommunistisk politikk, og til å krampe katolsk virksomhet og innflytelse på alle måter. Også medløperne i denne "foreningen" ble utsatt for kraftige forfølgelser under Kulturrevolusjonen. Nå pusset man støvet av foreningen og gjorde den medgjørliche presten Michael Fu Tieshan (1931-2007) til dens etterhvert viktigste lederskikkelse. Han ble regimeutpekt til biskop av Beijing og bispeviet i desember 1979.

Etterhvert er en større andel av de mange tusener av katolske kirker i Kina blitt gitt tilbake, restaurert og gjenåpnet. Man har også kunnet bygge en del helt nye, og man regner med at den "offisielle" katolske kirke disponerer over 6.000 kirker og kapeller nå. Dette tallet er ikke høyt, verken i historisk forstand eller når man tenker på hvor stort Kina er. Så omfattende var Den katolske kirkes institusjonelle nærvær tidligere, at en optelling viser at det før Annen Verdenskrig var flere kirkelige bygninger i Kina (32.930) enn i USA (32.091). Den "uoffisielle" katolisismen, tidligere kalt "undergrunnskirken" fordi den alltid – også under de hardeste tidene – var pavetro, kan egentlig ikke eie kirker. Noen svært overraskende unntak finnes det imidlertid, noe som skyldes mer avslappet religionspolitikk i enkelte deler av landet.

P. Claes Tande

"Harmløs underholdning"

Vatikanets avis, L'Osservatore Romano, avfeier filmen Angels and Demons som "harmløs underholdning". Boken som filmen er basert på, er skrevet av Dan Brown, forfatteren av Da Vinci-koden.

Mens L'Osservatore Romano roser filmskapernes oppfinnsomhet i sin kunstige konstruksjon av Peterskirken, poengterer avisen også plottets store historiske mangler og feil. Den vatikanbaserte avisen foreslår også at filmgjengere kan more seg med å telle antall feil og absurditeter i historien.

Når det gjelder anklagene fra regissør Ron Howard om Vatikanets forsøk på å legge hindringer i veien for produksjonen av filmen, avviser L'Osservatore Romano dette, og kaller det hele for et "publiserings-stunt". Angels and Demons hadde premiere på norske kinoer 20. mai.

CWN - Catholic World News (6. mai 2009)

Skaperverket

– ditt, mitt og menighetens ansvar

Av Petter Bruce

Gud skapte vår verden og ga menneskene i oppdrag å ta vare på det han hadde skapt. Vi har gjort en nokså dårlig jobb, og derfor står vi i dag overfor store miljøutfordringer, ikke minst når det gjelder klima. Siden utfordringene er så store og krever omfattende løsninger, er det lett å bli handlingslammet og skyve ansvaret over på andre.

Det er sant at hvis ikke regjeringer og myndigheter, FN og andre internasjonale organisasjoner tar ansvar og gjennomfører konkrete tiltak, vil klimakrisen ikke kunne løses – men likevel er det av betydning det som gjøres lokalt av enkeltpersoner, grupper og organisasjoner. Ikke minst har det betydning, det som gjøres av kristne menigheter og organisasjoner. Det er rimelig å forvente at nettopp vi som tror på Gud Skaperen går foran og viser vei når det gjelder å ta best mulig vare på Hans skaperverk.

Vern om skaperverket – en plikt

I Den katolske kirkes sosiallære er det å verne skaperverket en sentral tanke. Det betyr ikke at Kirken ser på menneskets evne til å skape utvikling som noe negativt. Det 2. Vatikankonsil uttalte: "De kristne skal ikke tro at de resultater som mennesket oppnår ved å utnytte sine evner og krefter, står i strid med Guds makt, og at den fornuftsbevagede skapning er Skaperens konkurrent. De skal snarere være overbevist om at menneskeslektens

triumfer er et tegn på Guds storhet og en frukt av Hans vidunderlige plan." Men konsilfedrene fortsetter: "Jo større menneskenes makt blir, jo videre blir også deres individuelle og kollektive ansvar. Det er altså klart at det kristne budskap ikke advarer mennesket mot å bygge verden opp, ikke fører det til å forsømme menneskets behov, men tvert om forplikter det desto mer til å handle med disse mål for øye" (Gaudium et Spes, kap. 3).

Omsorg for skaperverket er en utfordring for hele menneskeheten, en felles og universell plikt. I følge "Compendium of the Social Doctrine of the Church" (utgitt av Det pavelige råd for rettferdighet og fred) krever vår tids alvorlige miljøproblemer en reell holdningsendring som fører til en ny livsstil, der en søken etter sannhet, skjønnhet, godhet og fellesskap med andre står i sentrum. For en slik livsstil er det hensynet til det felles beste som avgjør hvilke valg man tar når det gjelder forbruk, sparing og investeringer. Det er nødvendig å bryte med den rene forbrukertenkningen. En slik ny livsstil vil bidra til å fjerne de mange ulike grunnene til økologiske katastrofer, og den vil motivere sterkt til en ekte, global solidaritet.

Bli en grønn menighet!

Men hvordan er det egentlig med miljøbevisstheten i din menighet? Er menighetens forbruk preget av hensynet til det felles beste og global solidaritet? Er den et forbilde for andre når det gjelder å tenke på miljø og rettferdighet i det daglige? Hvis man tenker seg om, er det faktisk en god del ting en menighet kan bidra med. Her er noen eksempler:

- Unngå bruk av engangsservise på kirkekaffen, møter og lignende.
- Bruke sparepærer, og slukke lyset i rom som ikke er i bruk.
- Bruke produkter som er Fairtrade-merket og/eller miljømerket når det finnes, selv om det kanskje blir dyrere enn alternativene.
- Oppfordre kirkegjengere til å gå, sykle eller reise kollektivt – og arbeide for forbedret kollektivtilbud på søndagsformiddagene.
- Kopiere og skrive ut på begge sider av arket.
- Formidle stoff om miljø og klima, forbruk og rettferdighet i menighetsbladet.

- Etablere en ordning for transportdeling ved kirkebesøk, særlig for de som bor langt fra kirken.
- Unngå bruk av kjemikalier ved reingjøring.
- Legge til rette for sykkelparkering ved kirken.
- Ta opp vårt ansvar for skaperverket i preken, forbønner og katekese.
- Anskaffe el-bil eller annen miljøvennlig bil som presten kan bruke når han besøker menighetsmedlemmer. Og gjerne en sykkel også – det vil i tillegg være sunt for presten!
- Sørg for at alt avfall kildesorteres og leveres til gjenvinning.

Dette er bare noen få punkter – kanskje kommer du på noen flere selv. Tida er uansett inne for å ta opp menighetens miljøbevissthet med sognepresten, menighetsrådet og andre engasjerte menighetsmedlemmer. Vi tror at den som tar initiativ på dette området, vil oppleve at mange tenker i samme baner. Det er jo ikke nok å mene noe om miljøet og vårt ansvar for skaperverket – vi må gjøre noe også. Ta initiativ, og gjør din menighet litt grønnere, for skaperverkets skyld!

Nytt hefte fra Caritas: Den katolske kirkes sosiallære

Caritas Norges nye hefte om katolsk sosiallære gir en kort presentasjon av hva Kirkens sosiallære er, hvilke verdier og prinsipper den bygger på, hvilke temaområder den dekker og hvem den er skrevet for. Med dette heftet ønsker vi å bidra til at denne grunnleggende dimensjon av katolsk tro og lære skal bli bedre kjent og inspirere langt flere katolikkers liv enn det som er tilfelle i dag. Hefet bygger på "Compendium of the Social Doctrine of the Church", utgitt av Det pavelige råd for rettferdighet og fred, og er i stor grad et sammendrag av dette. Endelig utgave vil bli utgitt sommeren 2009.

Caritas Norge kommer gjerne på besøk til menigheter, ungdomslag, skoler eller katekese for å presentere Kirkens sosiallære. Ta kontakt på caritas@caritas.no eller ring 23 33 43 60.

Krigsofre på Sri Lanka

Støtt krigsrammede!

Den 26 år lange borgerkrigen på Sri Lanka er nå offisielt over, og regjeringshæren har tatt kontroll over det landområdet som lenge var underlagt Tamiltigrene (LTTE). Som følge av krigføringen i Vanni-området nord på Sri Lanka, befinner rundt 300.000 sivile seg i en akutt krisesituasjon. Disse befinner seg i leirer nord i landet.

De overlevende tamilene er utsultede og traumatiserte, og mange har alvorlige skader. Det er stort behov for mat, drikkevann, medisiner og medisinsk behandling, husly, psykologisk hjelp og skoleundervisning for barn.

Lokale Caritas-organisasjoner er i arbeid i leirene både i Jaffna, Mannar og Vavuniya og distribuerer mat og hygienepakker og nødvendighetsartikler til nyankomne flyktninger, og tilbyr sjelesorg og psykologisk rådgivning inne i leirene. De bygger også vaskeplasser i leirene som er trygge, der menn og kvinner kan vaske seg adskilt. Det arbeides med å få opprettet et skoletilbud til de mange barna i leirene.

For å legge grunnlaget for en framtidig fred på Sri Lanka, mener Caritas at forholdene i flyktingleirene må forbedres, de møter ikke internasjonale standarder innen verken sikkerhet eller livsvilkår. Familiemedlemmer må

gjenforenes og tillates å leve sammen. Videre må folk gis muligheten og få hjelp til å flytte hjem igjen så raskt som mulig, og de må få støtte til å gjenoppbygge sine liv. Det må jobbes for en rettfærdig fred som møter alle srilankeres behov.

P. Damian Fernando, direktør Caritas Sri Lanka, uttaler: *Caritas ønsker det velkomment at kampene nå er over. Men vi vil ikke oppnå en rettfærdig fred på Sri Lanka med mindre alle srilankeres behov imøtekommes. Alle må ha like rettigheter til trygghet, utvikling og muligheten til fritt å kunne uttale seg. Caritas vil gjøre det vi kan for forskning gjennom fredsbyggende aktivitet. Alle sider må nå jobbe for en fremtid i sameksistens.*

Caritas Norge

St. Olav domkirke var fylt til randen under messen for fred på Sri Lanka 28. april. Under messen ble det også bedt for ofrene. Foto: Kristine Dingstad.

Lingeswaran Kayalvilian og hennes ett år gamle datter er fanget i krigssonen, uten tilgang til mat og rent vann. Foto: Caritas.

Send hjelp gjennom Caritas

Behovene er store, og arbeidet er avhengig av økonomisk støtte. Du kan sende ditt bidrag til Caritas, kontonummer 8200.01.93433, eller online på www.caritas.no. Merk innbetalingen "Sri Lanka 2009". På forhånd takk for din støtte!

Biskop Eidsvig takker en hinduprest som holdt appell under messen.

St. Magnus – villstyringen som bøyd kne

Tekst og foto: Helge Magnus Iversen

Jarlesønnen Magnus Erlendson ble født på Orknøyene nord for Skottland ca. 1076. Hans oppvekstmiljø var i det ytre kristent, men rommet samtidig de mest brutale sider av det norrøne ættesamfunnet: blodhevne og svik. Magnus tilhørte en mektig ætt med en skjebnesvanger svakhet: Brødrekrig og frendedrap herjet slekten i flere generasjoner.

Fra St. Magnuskatedralen i Kirkwall.

Sammen med sin bror og fetter ble unge Magnus omtalt som villstyring, han hadde liv på samvittigheten. Intet tydet på at han skulle bli en Guds mann.

Kildene

Hovedkilden til Magnus og forholdene på Orknøyene, er Orknøyingenes saga. Den er skrevet på Island og forelå i sin endelige form rundt 1220, ca. 100 år etter at St. Magnus døde. Sagaen er bygget opp av flere brokker fra ulike kilder og tider, men dyktig redigert til en helhetlig form. Det som skiller seg ut, er beretningen om Magnus Erlendson. Her skinner både en latinsk originaltekst og en kirkelig fortellerstemme gjennom. Orknøysagaen må vurderes som en pålitelig kilde om Den hellige Magnus Orknøyjarl, både på grunn av nærhet i tid og fordi forfatterens kilder selv kan ha opplevd Magnus og de undere som skildres.

Orknøyene og Norge

Norske utvandrere bosatte seg på Orknøyene fra ca. år 800. En gren av Mørejarlenes ætt fikk tidlig makten og beholdt den i flere hundre år. De rådet over øyene nord og vest for Skottland, deler av Nord-Skottland og øyene i Irskesjøen. Tidvis var jarlene mektigere enn skottekongene. Orknøyene ble kristnet av irske og engelske misjonærer før norske vikinger kom dit, og de ble tidlig påvirket av

kristendommen. Magnus' farfar bygget Kristkirken på Birsey og etablerte bispesetet der rundt 1050. Mye tyder på at Magnus både var døpt og kristent oppdratt. Sannsynligvis gikk han også i skole i Birseyklosteret.

Orknøyenes fortrinn var naturforhold med allsidig næringsgrunnlag som tillot stor befolkning og et mektig samfunn. For sjøfarende og krigende vikinger var øyene et strategisk brohode som ga kontroll over store havområder. Jarledømmet var selvstendig i forhold til det norske kongedømmet, men kontakten var tett. Sommeren 1066 kom Harald Hårdråde til Orknøyene på vei mot England for å nedkjempe kong Harald Godwinson og legge England under Norge. Orknøyjarlene Erlend og Pål Torfinnsønner fulgte kongen til England og deltok i slaget ved Stamford Bridge i september. Jarlene overlevde slaget og returnerte til Orknøyene.

En skjør fred brister

Erlend jarl fikk sønnene Erling og Magnus, mens Pål jarl ble far til Håkon. Under Pål og Erlend opplevde Orknøyene en fredelig periode. Men da deres sønner ble eldre, kom tegnene på at freden ikke ville vare. Håkon markerte tidlig at han ville være den fremste. De hadde flere konfrontasjoner, men andre stormenn klarte å megle slik at jarlesønnene unngikk åpen strid. Håkon gikk med

på å forlate øyene for en tid, og reiste til Norge. Da Magnus 3. Olavsson (Barfot) overtok tronen i 1093, egget Håkon ham til å dra vestover for å hevne farfarens, Harald Hårdrådes, død ved Stamford Bridge. Håkon regnet med at han selv ville bli jarl i Orknøyene dersom kong Magnus fikk herredømme over vesterhavsøyene.

I 1098 dro Magnus 3. til Orknøyene og fengslet jarlene Pål og Erlend. De ble sendt til Norge der de senere døde. Erling og Magnus fikk rang av skutlesveiner og måtte følge kongen. I praksis var de gisler.

Farvel til volden

Ettersom Magnus ikke er spesielt fremhevet i sagaen før dette, må han regnes som like voldelig og kampglad som sine samtidige. Da han ble tvunget til å følge kongen på krigstokt nedover den engelske vestkysten, må det ha skjedd en modning eller endog religiøs vekkelse. De kom til Angelsay i Wales der kong Magnus ville bekjempe en lokal jarl. Men Magnus Erlendson nektet å væpne seg til kamp. Han sa han ikke hadde noe utestående med noen, og derfor ikke ville slåss. Han satte seg i skipet og sang Davidsalmer mens slaget bølget rundt ham. Dette bedret ikke forholdet mellom kongen og jarlesønnen. Da de kom nordover til skotskekysten, så Magnus sitt snitt til å rømme. Han tok tilflukt hos sin slektning skottekongen

Edgar den fredelige, og oppholdt seg i Skottland og England i drøyt ti år der han levde et meget fromt liv.

Magnus blir jarl

I 1103 ble kong Magnus 3. drept i Irland, og hans tre sønner overtok tronen. De innsatte Håkon Pålsson som jarl på Orknøyene, men etter noen år kom Magnus Erlendson tilbake fra Skottland og krevde sin farsarv. Håkon jarl var stadig ikke innstilt på å dele makten, men mektige slektninger støttet Magnus, og bøndene likte ham. Håkon jarl ville bare la Magnus få sin arvedel hvis de norske kongene krevde det. Magnus seilte da til Norge, og kong Eystein Magnusson gjorde ham til jarl over halvparten av Orknøyene. Denne gang klarte de to fetterne å styre øyene i fred og fordragelighet. Magnus var en streng, men rettferdig hersker. Han straffet ransmenn, mordere og tyver med døden, og refset mektige like strengt som småfolk. Han hadde omtanke for de fattige, holdt strengt Guds bud, spekte sitt legeme og førte et rosverdig levnet åpenbart for Gud, men skjult for mennesker, skriver sagaen.

Men motsetningene ulmet. Håkon ble misunnelig på fetteren som fikk ry som en venneseel høvding. Håkon ble satt opp av stormenn som mislikte Magnus' strenghet. Enda en gang

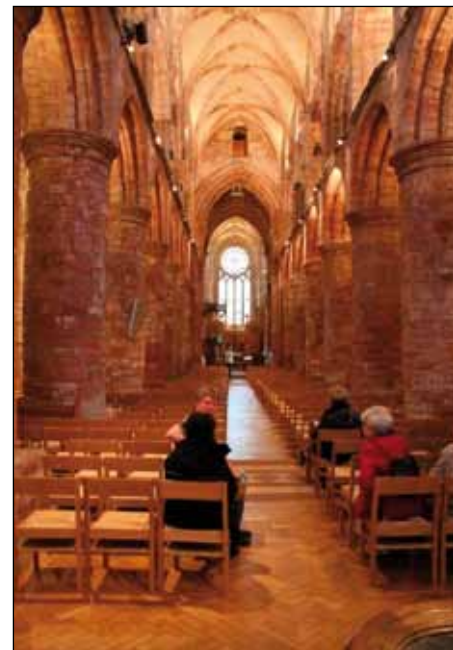
bort. Håkons menn gikk i land og lette etter Magnus med sverd i hånd. Magnus jarl gikk da frem fra skjulestedet og ropte til dem før han la seg på kne og ba. Da forfølgerne kom bort til ham, tilbød han Håkon jarl å velge en annen løsning enn å slå ham ihjel og derved bryte sin ed.

Magnus tilbød seg å gjøre botsreise til Roma og Jerusalem for dem begge, og aldri komme tilbake. Håkon avslo. Så tilbød Magnus å dra til Skottland som livsvarig fange hos felles venner, men Håkon avslo igjen. Til sist tilbød Magnus at Håkon kunne lemleste og fengsle ham slik at fetteren ikke fikk hans liv på samvittigheten. Håkon aksepterte dette, men hans høvdinger sa de ikke tålte to jarler på øyene, og ville drepe en av dem.

Da truet Håkon kokken Lidolv til å være bøddel. Han gråt og bar seg, men Magnus trøstet ham, falt på kne, skriftet sine synder og ba, ikke bare for seg selv og sine venner, men også for sine fiender og banemenn og tilga dem. Henrettelsen skjedde med et øks- eller sverd hugg som kløvet hodeskallen, og Magnus ble gravlagt på retterstedet.

Jærtegn og undre

Magnus var ikke martyr i streng forstand. Han var offer for et politisk

St. Magnuskirken på Egilsay er bygget noen år etter helgenens død, men står på fundamentene etter kirken der Magnus tilbragte sin siste natt i bønn.

overtro. Men da biskopen selv ble syk og frisknet til etter bønn ved graven til Magnus, falt han til fote og tillot helgendyrkelsen. Han medvirket selv da Magnus' jordiske levninger ble overført til Olavskirken i Kirkevåg (Kirkwall) i 1135.

Hvorfor?

St. Magnus kjennetegnes ved at han gikk på tvers av sin tid og sitt samfunn og praktiserte alternative verdier. Det mest spennende er likevel det som ikke skrives om ham: Hva fikk ham til å gjøre som han gjorde, til å bryte over tvert med slektens blodtørstige levemåte? Slåsskjempemenn forvandles til fredsæl mekler og rettferdig fyrste med stor omsorg for de dårligst stille. Svaret er kanskje ikke dramatisk, men rommer en spennende psykologi: St. Magnus er eksempel på hva omvendelse og endret liv fører til. Stillferdig og i det daglige følger han Kristi eksempel og blir mer Kristus-lik. Da bruker Gud ham, både før og etter hans død, og han står som et forbilde for troende.

St. Magnus' minnedag er dødsdagen 16. april. Hans nevø Ragnvald Orknøyjarl, som selv ble helligkåret, startet i 1137 byggingen av den mektige St. Magnuskatedralen i Kirkwall til onkelens ære. I katedralen hviler fremdeles relikviene etter de to hellige jarler.

Intet tydet på at han skulle bli en Guds mann.

klarte felles venner å mekle. Etter det ville Håkon jarl møte Magnus jarl på Eigilsey for å stadfeste fred og frendskap. De avtalte å komme med to skip og et begrenset antall menn hver seg. Kildene opererer med forskjellig tidsangivelse for dette stevnet, som sannsynligvis ble satt i påsken 1117.

Et politisk mord

Magnus kom først med avtalt følge. Skjærtorsdag så han Håkon komme med åtte utrustete hærskip og mange menn. Da skjønnte han at Håkon fór med svik. Magnus tilbragte natten i kirken på Eigilsey der han ba og lot synge messe. Ved dag gry langfredag tok han med to menn lenger inn på øya, og sendte resten av mennene

drap. Men begivenhetene etter hans død, gjorde at han ble regnet som martyr. Første tegn på St. Magnus' hellighet viste seg raskt på retterstedet. Der var mosegrodd og steinet, men snart spiret gresset til grønn eng. Hans mor førte liket til Kristkirken i Birsey dit folk begynte å søke for å be. Sagaen beretter om mange jærtegn og helbredelsesundere, og Magnus ble raskt den viktigste helgen på Orknøyene, Shetland, i Nord-Skottland og i England så langt sør som til London. Også på Island og Færøyene og i Norge og Sverige ble han dyrket.

Biskop Vilhjalm var lenge skeptisk til ryktene om Magnus' hellighet og kalte valfarten til hans grav for

Løfteavleggelse i august

Her er jeg!

I august avlegger tre ordenssøstre i Kirken i Norge sine evige løfter. De tilhører tre forskjellige klostre og representerer bredden i katolsk ordensliv. Broen har stilt dem tre spørsmål.

Sr. Marie Thérèse Carey – Klarissene

Hvem er du?

Jeg er født og oppvokst i England. Mine foreldre hadde bestemt at jeg skulle vokse opp uten noen religiøs påvirkning, men min bestemor (som var med i Christian Science) insisterte på at jeg ikke kunne overnatte hos henne hvis jeg ikke var døpt. Så da jeg var ca. ett år, ble jeg døpt i den anglikanske kirke som en ren formalitet. Biskopen ga sin tillatelse kun på betingelse av at menigheten lovet å be for meg hvert år på min dåpsdag.

Til jeg var 11 levde jeg i en verden der Gud var bannlyst! Jeg fikk ikke lov til å gå på søndagsskolen, i kirken eller å lese bibelfortellinger – og likevel lengtet jeg etter å vite mer om dette som folk kalte Gud. Som 11-åring begynte jeg på en skole drevet av dominikanerinnene i Stone (den kongregasjonen som tidligere var i Bodø), og med ett hadde jeg lov til å lære om Gud. Her var Gud en del av dagliglivet, og etter at jeg gikk ut av skolen

som 16-åring, savnet jeg dette. Ett år senere ble jeg opptatt i Kirken. Jeg begynte å gå i messen hver dag – Gud var så virkelig at jeg ønsket å være i hans nærvær daglig.

Før jeg gikk i kloster jobbet jeg som optiker i Afrika og England og underviste på universitetet.

Hvorfor valgte du klosterlivet?

Valget var en fortsettelse av denne tørsten etter Gud. Han har en særlig plass for hver enkelt av oss i sin Kirke, for noen i ekteskap, for andre i ordenslivet eller presteskabet, og for andre igjen i enslig stand. Jeg tror vårt kall er Guds gave til oss, hvilken form det enn har – og jeg lurer ofte på hvorfor folk ikke står i kø for å tre inn i ordenslivet! Det som er viktig for Gud er hvem vi er og hvordan vi elsker, ikke hva vi gjør eller hvor effektive vi er. "I vårt livs kveld skal vi dømmes etter kjærlighet alene" (Johannes av Korset).

Hvorfor akkurat denne ordenen, og hvorfor dette klosteret?

Jeg bestemte at hvis jeg skulle være nonne, ville jeg jobbe i Afrika som nonne-optiker! Jeg trådte inn i en kongregasjon hvor det virket mulig å gjøre dette, men gjennom en lang og smertefull prosess innså jeg at Gud ikke ville ha meg for det jeg kunne gjøre. Jeg måtte lære at det hadde vært *min* idé og ikke hans å kombinere optikeryrket med ordensliv. Så en dag var jeg til vesper i et klarissekloster, og jeg hørte en indre stemme som sa: "Selv om du jobbet døgnet rundt hele uken, ville du ikke nå så mange mennesker som du kunne gjennom et liv i bønn."

Først trådte jeg inn i et klarissekloster i England, men jeg måtte forlate det på grunn av familieproblemer. Så, på ferie i Norge, møtte jeg klarissene her og visste at dette var stedet jeg var kalt til. Så her er jeg!

Foto: Det enkelte kloster

Sr. Karolina Bogoczová – St. Elisabethsøstre

Hvem er du?

Jeg er født i den schlesiske delen i Tsjekkia for 27 år siden og er oppvokst i en katolsk familie. Foreldrene mine lærte meg å be og å sette Gud på første plass i livet, ikke bare på søndag, men først og fremst i vanlig hverdagsliv. Sammen med tre brødre hadde jeg en kjempefin barndom, med mye moro og samtidig en god del krangling ;). Jeg var alltid engasjert i menigheten, har sunget i kor, vært med i ungdomsgruppen osv. Ja, man kan si aktiv i alt som skjedde rundt meg. Jeg valgte å utdanne meg innen sykepleie for å oppfylle en av mine barndomsdrømmer, og jeg ser at det virkelig var et riktig valg.

Hvorfor valgte du klosterlivet?

Mitt kall ... hmm, jeg vil kanskje begynne med å si at det er Gud som kaller, og det at jeg nå er ordenssøster, er mitt svar på hans spørsmål om å følge ham. Jeg må samtidig si at det ikke var lett å ta det første skrittet, selv om jeg aldri har utelukket denne veien. Jeg kjente søstre fra barndommen av. Ganske fort har jeg da forstått at man kan vie sitt liv til Gud og være "hans brud", som en av søstrene sa når jeg som barn spurte hva og hvorfor. Veien til det endelige valget var lang, men det jeg synes er viktig å si, er at jo mer jeg ville følge min vilje, desto mer savnet jeg hans nærvær. Han har valgt meg. Jeg forstår ikke hvorfor, det er et stort mysterium,

men jeg vet at det for meg er en stor gave og samtidig en oppgave, og jeg vil følge ham av hele mitt hjerte og gi alt jeg har til hans disposisjon.

Hvorfor akkurat denne ordenen, og hvorfor dette klosteret?

Vår kongregasjon har i sin karisma å tjene Gud, i alle syke og nødlidende, etter Kristi ord: "Alt hva dere har gjort mot selv den ringeste av mine brødre, det har dere gjort mot meg" (Mat 25,40). Og i denne karisma ble jeg så dypt forelsket. Som St. Elisabethsøster kan jeg realisere mitt kall ved et liv etter de evangeliske råd, tjene de fattige, syke og gamle mennesker, hjelpe med barne- og ungdomsformasjon og gjøre alle andre oppgaver som Gud vil gi meg gjennom mine foresatte. I dag tilhører jeg komuniteten i Tønsberg, hvor jeg jobber i et bo- og behandlingssenter som sykepleier, samt er sakristan i St. Olav menighet og ansvarlig for barnegruppen. Nå er det allerede gått syv år siden jeg kom til Norge – og for å si det helt ærlig, hvis jeg skulle forklare hvorfor dette landet og ikke et annet, kan jeg bare si ...: Fordi Gud har kalt meg hit, og her kan jeg tjene ham og hans guddommelige legeme.

Sr. Maria-Elisabeth av Eukaristien (Kaufmann) – Dominikanerinnene Lunden

Hvem er du?

Jeg heter sr. Maria-Elisabeth og kommer fra Sør-Tyrol i Nord-Italia. Jeg ble født 12. januar 1973 som det tredje av ni barn. Mine foreldre har en bondegård. Sammen med mine søsken ble jeg oppdratt i den katolske tro, og det at vi ba sammen i familien, preget hele mitt senere liv. I min familie ble

det snakket lite, men samholdet var sterkt. Som 25-åring trådte jeg inn i et kloster for å bli nonne. Mine foreldre syntes det var fint, og de støttet meg. Mine søsken hadde det vanskeligere med mitt valg.

Hvorfor valgte du klosterlivet?

Jeg bestemte meg for å gå i kloster fordi jeg følte at Gud kalte meg til det. Min lengsel etter mye tid til bønn og til å delta hver dag i Den hellige messe, ble viktigere og viktigere. Da jeg som 25-åring (jeg var førskolelærer) ble spurt av en bekjent om jeg aldri hadde tenkt på å gå i kloster, kom det en stor glede opp i meg og et stort ønske om å gjøre det – selv om jeg visste at jeg ville være en av de få som våger dette skrittet.

Hvorfor akkurat denne ordenen, og hvorfor dette klosteret?

Da jeg hadde bestemt meg for å gå i kloster, kjente jeg best det klosteret hvor min grandtante var, et kontemplativt dominikanerinnekloster en times kjøring fra min landsby. Det var naturlig for meg å tre inn der hvor min på denne tid 90-årige slektning hadde tilbrakt nesten hele sitt liv i tjeneste for Kirken. Jeg var dessverre ikke oppmerksom på at klosteret var for gammeldags til at jeg skulle kunne leve der resten av livet. Den tyske provinsialen som hadde ansvar for klosteret, sendte meg da for tre måneders utdanning til Oslo, til dominikanerinneklosteret på Lunden, for der å lære noe nytt om ordenen og dens spennvidde. I løpet av dette tidsrommet skjønte jeg at hos søstrene på Lunden, der fikk jeg alt jeg trengte for å kunne leve mitt kontemplative kall i vår tid meningsfylt og med glede. Jeg begynte novisiatet om igjen ...

Nå er min prøvetid over, og den 14. august får jeg lov til å avlegge mine høytidelige løfter, ved hvilke jeg binder meg helt til Gud og dominikanerordenen. I Lunden Kloster lever vi som dominikanske nonner et liv i bønn, arbeid, studium og fellesskap, som vi bærer frem for Gud for alle mennesker. Vår orden ble grunnlagt av den hellige Dominikus på 1200-tallet, og dens motto er "Veritas". Å forkynne Kristus, som er Ordet og Sannheten, er vår oppgave. Brødrene, søstrene og legdominikanerne lever dette kall sammen med oss nonner i den store dominikanske familie.

–HHO

“Lunden-galla”

Søstrene på Lunden inviterer til en galla **2. oktober 2009 kl. 19.00** i Trefoldighetskirken i Oslo.

Inngangsbillettene (kr. 500) kan du få kjøpt i klosteret eller i St. Olav bokhandel. Hvis du foretrekker å få tilsendt billettene i posten, kan du overføre beløpet til bankkonto 6092.06.04687.

“Lunden-galla” lanseres av søstrene i samarbeid med venner og skal bidra til fundraising for klosterets renoveringsprosjekt. Kveldens program kommer til å inneholde underholdning av forskjellig art med kjente kunstnere.

HJERTELIG VELKOMMEN!

Sr. Anne-Lise
og komuniteten

Sommerhandel i rolige omgivelser!

Besøk vår butikk i Akersveien 14 og se på vårt store utvalg av bl.a. lys, ikoner, musikk, religiøs litteratur, såper og kremer.

Sommertider 2. juni - 2. august

Hverdager	10 ⁰⁰ -16 ⁰⁰ (tors. 10 ⁰⁰ -17 ⁰⁰)
Lørdager	11 ⁰⁰ -14 ⁰⁰
Sønd. 7/6 og 5/7:	12 ³⁰ -15 ⁰⁰

Merk: Stengt f.o.m. 20. juli t.o.m. 2. august

Nettbokhandel: stolavbok.no

Innmelding i NUK via katekesen

– En fordel både for NUK og menigheten!

Vi i Norges Unge Katolikker er svært opptatt av å øke vårt antall betalende medlemmer. Dette fører med seg mange fordeler for Kirken i Norge: Våre medlemsblader når ut til flere, NUK får mer midler til å arrangere sentrale arrangementer som påske- og sommerleir og ledertrening, samt til å assistere lokale grupper.

Et av de beste midlene for å øke medlemstallet i NUK, er at menigheten blir med i NUKs ordning med innmelding i NUK via katekesen. St. Olav menighet i Oslo har lang erfaring med denne ordningen. Vi på NUK-kontoret har stilt noen spørsmål til Stig-Arne Nilsen, kateket i St. Olav menighet i Oslo, om hvordan de opplever dette:

Hvordan opplever dere å være med på denne ordningen?

– I Oslo er det ekstra fint å være med på denne ordningen, for vi får veldig store beløp fra kommunen for hvert medlem. Menigheten har flere barne- og ungdomsgrupper, og de nyter godt av denne ordningen. Det er tross alt snakk om flere hundretusen årlig i kommunestøtte. I tillegg får gruppene 40 kroner fra NUK for medlemmene. Og det beste – barna får tilgang til alle aktiviteter, blader og leirer som NUK arrangerer. Det er flott!

Hva slags rutiner bruker dere for å gjennomføre innmeldingene?

– Når et barn meldes på til katekese (dette skjer på et skjema de må levere til oss), må familien krysse av om de ønsker eller ikke ønsker at barnet skal være medlem i NUK. Menigheten har ikke lov til å melde barna inn automatisk, familien må selv ville

*Høstsamling 2009 (ledertrening for ungdommer).
Foto: Josef Ottersen.*

det. I brevet som vi sender i forkant av det nye skoleåret, forklarer vi litt om NUK og anbefaler dem å melde seg inn. Det hender at noen glemmer å krysse av. Da ringer vi familien og snakker med dem og anbefaler at de melder barnet inn i NUK. Vi ringer også dem som har krysset av NEI til medlemskap. Det viser seg at mange ikke har skjønnet hva NUK er, og de forandrer ofte mening etter at vi har snakket med dem. Hos oss koster det det penger å gå på katekese, så foreldrene betaler inn sammen med katekeseavgiften. Vi videresender pengene til NUK.

Har du noen tips til nye menigheter om hvordan man skal komme i gang?

– Gjør det samtidig med innkallelsen til katekesen. Da når man mange barn. Man kan også foreslå å melde barnet inn når det blir døpt.

Lyst til å stille opp for

NKKF?

Norges Katolske Kvinneforbund, NKKF, holder landsmøte

**26. og 27.
september.**

Der velges styre: leder, tre styremedlemmer og to varamedlemmer. Det skal også velges tre regionsledere for NKKF i Oslo katolske bispedømme, i Midt-Norge og i Nord-Norge. Valgperiode er tre år, med mulighet for gjenvalg. Ingen kan fungere i et verv sammenhengende i mer enn fire perioder. Dette betyr bl.a. at vår leder Mette Bruusgaard ikke kan gjenvelges som leder (men kan velges i ett av de andre vervene).

Valgkomiteén søker nå etter katolske kvinner som vil være med i styret for en landsdekkende katolsk legmannsorganisasjon som har eksistert i 85 år og som både ser verdien av å ivareta tradisjonene og å forme NKKFs videre utvikling.

Kan du tenke deg å stille opp, eller har du forslag til kandidater, kontakt valgkomiteén v/ Rønnaug Aaberg Andresen, e-post Ronnaug.Aaberg.Andresen@katolsk.no eller ronnauga@online.no. Tlf. 66 78 12 29 eller 913 80 823.

Nærmere opplysninger på NKKFs nettside:

www.katolskekvinne.no

Nytt om Navn

TAUTRINGER, meldingsbladet for venner av Mariaklosteret på Tautra, melder at sr. **Anne Elizabeth Sweet** 25. mars overførte sin stabilitet fra Our Lady of the Mississippi Abbey til Tautra Mariakloster. Abedissen for Our Lady of the Mississippi, Mother Nettie Louise Gamble, var en del av gruppen som grunnla Tautra Mariakloster, og hun var til stede under messen, som også markerte 10-årsjubileet for klosteret. I klostre av benediktinsk tradisjon avlegger man løfte om stabilitet, det vil si å bli værende i et bestemt kloster, i tillegg til de tre klassiske løftene om lydighet, kyskhets og fattigdom.

Ronny Michelsen

ETTER BISKOPENS forutgående godkjenning av kandidatene i henhold til skolens statutter, har skolestyret ved **St. Paul skole i Bergen** i møte onsdag 1. april 2009 enstemmig tilsatt **Ronny Michelsen** som rektor ved St. Paul skole fra 1. august 2009. Ronny Michelsen, født 1954, er DH-kandidat (linje for kristendoms-kunnskap og menighetsarbeid) fra Volda og har allmennlærerutdanning fra Elverum (1979). Ronny Michelsen har hovedfag i pedagogikk fra Norsk Lærerkademi (1996), lektor med tittelen cand.polit. Med noen kortere permisjoner, har han vært tilsatt ved St. Paul skole siden 1981. Han har vært inspektør ved St. Paul skole siden høsten 2002, med særskilt ansvar for spesialundervisning. Ronny Michelsen ble medlem av St. Paul menighet i 1987. Nåværende rektor **Gjermund Høgh** skal fra 1. august 2009 tre inn i stilling som skoleråd for bispedømmet.

ST. JOSEPHSØSTRENE MED NY LEDELSE

Vi har den gleden av å kunngjøre resultatene av valget fra vårt provinskapittel fra 1. april - 6. april 2009.

Det ble valgt ny ledelse: Provinsialforstanderinnen: sr. Valborg Osterhus. Provinsrådsøstre: sr. Marie-Kristin Riosianu, sr. Marit Brinkmann og

Den nye ledelsen hos St. Josephsøstrene.

sr. Anette Moltubakk. Vararepresentant: Sr. Gunhild Abeln.

Marianne Bode var tilstede som representant fra generalrådet i Roma, og sr. Ansgaria Riemann fra Danmark var en dyktig moderator under vårt provinskapittel. Foruten valg, ble det også drøftet en del viktige saker for provinsens fremtid. Dessuten forbereder vi oss til generalkapittel, som

Sr. Valborg Osterhus.

skal finne sted i Roma fra den 2.-30. oktober 2009. Den nye provinsforstanderinnen, sr. Valborg Osterhus, og de to delegerte, sr. Marie-Kristin Riosianu og sr. Anette Moltubakk, skal delta på generalkapitlet. Dette blir alltid et inspirerende internasjonalt møte, siden det kommer provinsialer og representanter fra alle provinser verden over. Det blir ca. 80 personer i alt som deltar og drøfter viktige emner for kongregasjonens fremtid, og det blir også valgt ny ledelse for St. Josephsøstrenes Kongregasjon.

– St. Josephsøstrene

PROVINSKAPITLET for den tyske provins av picpuspatrene har under sitt kapittel i Tyskland den 17. april valgt p. **Heinz-Josef Catrein** til provinsial. Det betyr at p. Heinz-Josef forlater Kristiansand og Norge. Innsettelsen fant sted den 9. mai. P. Heinz-Josef overtar som provinsial etter p. Peter Egenolf, som har sittet i tre perioder, dvs. ni år. P. Heinz-Josef er født 26. mai 1950 i Morbach, bispedømmet Trier (Tyskland), og ble presteviet 2. april 1977 i Simpelveld (Nederland). Han ankom Norge i 1986. Se intervju s. 5

KATOLSKEKVINNER.NO melder at pater **Erik J. Ruud, SM** har sagt seg villig til å overta vervet som geistlig rådgiver for NKKF etter pater **Arne Fjeld OP** for perioden 2009-2012. "Vaktskiftet"

finner sted under NKKFs kommende landsmøte, 26.-27. september.

Mats Tande.

MATS TANDE, webmaster for www.katolsk.no, er fra 1. mai 2009 ansatt i 80 % stilling som informasjonsmedarbeider i informasjonstjenesten ved Oslo katolske bispedømme. Tande, som er utdannet dataingeniør, har siden 1995 vært aktiv i arbeidet med utvikling og drift av OKBs datatekniske løsninger i Akersveien, samt e-postsystemet og mange av bispedømmets sekundære nettsted. Hans arbeidsoppgaver vil i første omgang bestå av overgangen til ny publiseringsplattform for katolsk.no, samt datateknisk drift.

27. MAI forsvarte p. **Paul Y. H. Pham** (sokneprest i St. Olav, Tønsberg) doktorgraden ved Det pavelige Universitet Gregoriana i Roma. Avhandlingens tittel er *Toward an Ecumenical Paradigm for Christian Mission. David Bosch's Missionary Vision.*

(www.teologinettverk.no)

Elisabeth Thielemann.

CARITAS NORGES RÅDSMØTE valgte 24. mai **Elisabeth Thielemann** til ny styreleder. Hun etterfølger **Gjermund Høgh**, som ble behørig takket for sin innsats som styreleder i de ti årene statuttene tillater. Elisabeth Thielemann er til daglig rektor for St. Eystein skole, den katolske skolen i Bodø, og har lang fartstid bak seg i katolske organisasjoner som Norges Unge Katolikker og Caritas. Hun har sittet i Caritas Norges styre siden 2006. Rådsmøtet valgte også **Andreas Falkenberg** (Kristiansand) inn som nytt styremedlem, mens **Per Tonne** (Oslo, St. Olav) ble gjenvalgt. Styre består forøvrig av p. **Sigurd Markussen** (Oslo, St. Hallvard) og **Kirsti Øyen** (Halden).

(www.caritas.no)

15. MARS ble det avholdt valg til nytt menighetsråd i **St. Peter menighet i Halden**. Menighetsrådet konstituerte seg på møte 26. mars: Berit E. Andersen (leder), Kari Strand (sekretær), Iwona Vegstein, Hildegunn Plug, Aino Walbom Schneede (medlemmer); Alina Selnes, Beata Harackiewicz (varamedlemmer). Pastoralrådsrepresentanter: Aino Walbom Schneede, Iwona Vegstein (vara).

DEN HELLIGE ÅNDS MENIGHET har i mai valgt nytt menighetsråd for **Mosjøen** og **Mo i Rana**. Følgende er valgt for **Mosjøen**: Ove Magnus Olsen (leder), Natvidad Manuell (nestleder), Salvacion Valderama (sekretær), Lillian Lindberg Thorstensen, Jing Lading, Ramon Palugod, Tommy Erasmo, Napoleon Valderama og Agnes Y. Lading (ungdomsrepresentant). Følgende er valgt for **Mo i Rana**: Søren Clausen (leder), Ginni lisa Gjertsen (nestleder), Eivind Nicolaysen (sekretær), Leszek Krymski, Bjarne Høgås, Paulius Venslovas, Carmelita Haukland og Agnes M. Myrbakk (ungdomsrepresentant).

UTNEVNELSER

Biskop **Berislav Grgic** av **Tromsø** har den 7. april 2009 utnevnt **p. Mirosław ("Mirek") Ksiazek** MSF til generalvikar i Tromsø stift. Den nye generalvikaren avla sin troskapsed i oljevigselsmessen i Vår Frue, Tromsø, 7. april. P. Mirek er født 1968 i Zlotow (bispedømmet Koszalin-Kolobrzeg, Polen) og ble presteviet 7. mai 1994 i Kazimierz Biskupi, bispedømmet Wloclawek. Han kom til Norge (Tromsø) den 20. januar 1996 og har siden 1. september 2005 tjenestegjort som sogneprest i Harstad.

Biskop **Berislav Grgic** av **Tromsø** har den 7. april 2009 approbert statutter for presterådet i Tromsø stift: Prest-

erådet består nå av alle prester som er bosatt og gjør kirkelige tjenester i stiftet (jf. Den nordiske bispekonferansens beslutning i september 1984, prot. 1/84, 2.1.4, om at alle prester kan være medlem av rådet). Den 15. april 2009 har biskopen oppnevnt følgende medlemmer til Konsultorkollegiet: Pater **Mirosław Ksiazek MSF** (generalvikar), pater **Wojciech Egiert MSF.**, msgr. **Torbjørn Olsen**, pater **Marek Chelminiak MSF**, pater **Marek Michalski MSF** og pater **Christian Wojcik O.Cist.** Oppnevnelserne gjelder for fem år, dvs. fra 15. april 2009 inntil 14. april 2014.

Tromsø, den 15. april 2009
+Berislav Grgic, biskop av Tromsø;
Ågot Kermit, kansellist

På grunn av stor søkning til de polske messene i St. Paul menighet, Bergen, er det oppstått et behov for ekstraordinære kommunionsutdelere som kan hjelpe presten i disse. Biskop **Bernt Eidsvig Can.Reg.** av Oslo har derfor den 23. mars 2009, på anbefaling fra sognepresten, utnevnt de følgende til ekstraordinære kommunionsutdelere i St. Paul menighet: **Ewa Bivand, Jan Pajchel, Ewa Wierzbicka** og **Józef Gorczycki**.

Biskop Georg Müller SS.CC. utnevnte 27. april 2009 sogneprest i St. Torfinn menighet i Levanger, pastor **Marcelin Rediu**, til generalvikar i Trondheim stift. Den nye generalvikaren avla sin troskapsed i aftenmessen i St.

Olav domkirke i Trondheim mandag 27. april 2009. Pastor Marcelin er født i 1973 i Mircesti i bispedømmet Iasi i Romania og ble presteviet der den 24. juni 1998. Han kom til Trondheim i 2002 og har siden mars 2003 tjenestegjort som sogneadministrator i St. Torfinn menighet og fra mars 2007 som sogneprest samme sted. Fra 25. mars 2008 har pastor Marcelin vært medlem av konsultorkollegiet.

Sr. Brita (Catharina) Vromans SFX

døde i Bergen den 31. mars 2009.

Født i Nederland 29. juli 1923.

Evige løfter hos Franciskus Xaveriussøstrene i 1954.

Begravet fra Marias Minde, tirsdag den 7. april.

Requiescat In Pace.

Fra biskop Bernt Eidsvigs kalender*

20/06	Ferming på Lillehammer
21/06	Ferming på Hamar
22/06	Møter delegasjon fra Bonifatiuswerk
6-20/07	Vikarierer for p. John Chaloner i England
21/7-9/8	Tid reservert kontorarbeid

* Ajour per 23.03.09

IN MEMORIAM

Søster Vincentia Tork

Født : 7. februar 1915 i Dülmen / Tyskland
Død : 28. april 2009 i Oslo
Begravet : 5. mai 2009 på Grefsen kirkegård

Søster Vincentia Tork ble født 7. februar 1915 i Dülmen, Westfalen/Tyskland. Hun begynte sitt postulat hos St. Josephsøstrene i Albachten, Tyskland, i 1936. Sr. Vincentia avla sine første løfter 19. mars 1939 og de evige løfter i St. Joseph kapell, St. Joseph Institutt. Hun ble utdannet som sykepleierske, tok tilleggskurs og kurs i administrasjon.

Sr. Vincentia virket som sykepleier på Vor Frue Hospital i tiden 1939 til 1948 og flyttet da til St. Joseph Hospital i Kristiansand og i 1965 til St. Joseph Hospital i Fredrikstad. I 1970 ble hun forstanderinne i St. Josephsøstrenes Hjem på Grefsen. Sr. Vincentia flyttet i desember 1980 til Fredrikstad, Bjarne Aasgate, og var forstanderinne til 1983. Etter det ble hun ansvarshavende for kommuniteten ved St. Joseph Hospital i Halden. I 1987 flyttet hun til Mette Mengsgate i Halden og gjorde mange tjenester både i kommuniteten og menigheten.

I 1996 kom hun tilbake til St. Josephsøstrenes Hjem på Grefsen. Der var hun aktiv på mange måter, så lenge kreftene tillot det.

Søster Vincentia var kjent for sin dyktighet som sykepleier og hadde meget god kontakt både med de ansatte og pasientene. Mange har satt stor pris på henne og har holdt god kontakt med henne.

Vi takker Gud for henne og takker sr. Vincentia for hennes store innsats i sitt lange klosterliv, innenfor både sykepleien og St. Josephsøstrenes ulike fellesskap.

Hun var vel forberedt igjennom et langt liv i bønn og lidelse, og ga sitt liv bevisst tilbake til sin Gud, 28. april kl. 14.45. Måtte hun hvile i den Oppstandnes fred og glede og gå i forbønn for oss.

–St. Josephsøstrene

Evide løfter hos klarissene

Lørdag den 1. august 2009 avlegger Sr. Marie Thérèse Carey fra Høysteinane Kloster sine høytidelige løfter. Løfteavleggelsen finner sted i en høytidelig messe feiret av biskop Bernt Eidsvig kl. 12.00 i St. Frans Kirke i Larvik. Etterpå er det mottagelse i menighetshuset ved siden av kirken. Alle er hjertelig velkommen!

Sr. Marie Thérèse ble kjent med klosteret i Larvik mens hun jobbet som lærer på Birmingham University i England. Etter endt novisiat avla hun sine første løfter i 2006. Siden både klosteret og sognekirken da var under bygging, skjedde løfteavleggelsen fra i Berg Steinkirke in Brunlanes. Det var første gang i historien en klarasøster avla løfter i Norge.

Klarissene

Høytidelige løfter i Lunden kloster:

Fredag 14. august avlegger sr. Maria-Elisabeth av Eukaristien OP sine høytidelige løfter i Lunden kloster.

Høymessen presideres av biskop Bernt Eidsvig kl 18.00 i klosterets kapell, og sr Maria-Elisabeth avlegger sine løfter i priorinnens hender og lover lydighet mot Gud, Jomfru Maria, den hellige Dominikus, Magisteren i Prekebrødrenes Orden, klosterets priorinne og hennes etterfølgere, inntil døden.

Siden sr. Maria-Elisabeth er fra Syd-Tyrol, ventes familie, ordensfolk og venner fra inn- og utland.

Det er en stor begivenhet, ikke minst for sr Maria-Elisabeth og søstrene på Lunden, men også for Kirken i Norge og hele Dominikanerordenen – og dette skal feires – både i messen og ved mottagelsen etterpå.

Alle er hjertelig velkommen!

Sr. Anne-Lise og kommuniteten

Evide løfter hos Elisabethsøstrene

Lørdag den 22. august 2009 avlegger Sr. Karolina Bogoczova sine evige løfter i St. Olav Domkirke i Oslo. Det vil bli feiret høytidelig messe med biskop Berislav Grigc av Tromsø kl. 11.00 i St. Olav, etterpå er det mottagelse i det gamle menighetslokalet. Alle er hjertelig velkommen!

Sr. Karolina ble født den 28. januar 1982 i Haviâov, Tsjekkia. Hun trådte inn hos St. Elisabethsøstrene i Norge den 27. september 2002 i Oslo. Fra 1. august 2006 har hun vært medlem av fellesskapet i Tønsberg.

Vi gleder oss med Sr. Karolina, ønsker henne Guds rike velsignelse og samtidig inviterer vi alle til å dele gleden sammen med henne og oss.

St. Elisabethsøstrene

Jomfru Maria viser oss sin Sønn

Hvilket menneske kjenner vel Jesus bedre enn hans egen mor, jomfru Maria? Lurer vi på hva Jesus vil vi skal gjøre eller når vi trenger hans hjelp, kan vi be Maria hjelpe oss med det.

Rebus

Bryllupet i Kana – Hva sier Maria?

Løsningen finner du i Joh 2, 5

Finn seks feil:

Løsningen finner du på neste side

Lansering av nytt kateketisk prosjekt for småbarnsfamilier

Dåpsklubben katolsk Tripp Trapp

I Oslo katolske bispedømme startes det opp et nytt kateketisk prosjekt rettet mot de aller minste barna. Det er Kateketisk Senter som leder dette, som skal gå som et prøveprosjekt i fire år. Dette er et samarbeidsprosjekt med Institutt for kristen oppseding (IKO), som er et kirkelig pedagogisk senter og forlag og utgir blant annet kristne barnebøker.

Det er en katolsk variant av IKOs bokklubb for barn, Dåpsklubben Tripp Trapp, som nå lanseres. Alt materialet som tilbys i Katolsk Tripp Trapp er tilrettelagt for familier i Den katolske

kirke, og i OKBs menigheter vil dåpsfamilier tilbys og anbefales å tegne abonnement.

I Katolsk Tripp Trapp vil man få tilsendt to pakker i året med to barnebøker eller andre artikler, som for eksempel musikk-CDer eller leker, i hver. Innholdet i pakkene er pedagogisk alderstrinnstilpasset slik at de på generell basis, normalt sett, skal kunne tilsvare barnets utviklingsprogresjon. Pakkene blir sendt hjem til familiene i posten, den ene før påsken, den andre på høstparten. Faktura vil følge med i pakkene. Man får også tilsendt en velkomstpakke, som er gratis, og som inneholder en bok for katolsk aftenbønn som foreldrene kan be med sine små barn, samt et bilde med bønn til verneengelen som kan henges over barnets seng.

Biskop Bernt Eidsvig:

Hjemmet utgjør liksom en kirke, og i denne må foreldrene, gjennom ord og gjerninger, bli troens første vidner for sine barn, sier Det annet vatikankonsil. Kirken skal veilede foreldrene og sette sine ressurser inn på å støtte dem i dette viktige oppdraget. Som en følge av dette vil jeg som biskop i Oslo katolske bispedømme, anbefale alle foreldre som bringer sine barn til dåp i Kirken, å melde seg inn i Dåpsklubben katolsk Tripp Trapp – en bokklubb som Institutt for kristen oppseding med stor imøtekommenhet i samarbeide med Det kateketiske senter, har utviklet spesielt for katolsk dømte barn.

+ Bernt I. Eidsvig

Oslo, den 12. mai 2009

Løsningen på "Finn seks feil" fra forrige side.

**DÅPSKLUBBEN
TRIPP TRAPP**
Katolsk

Innmelding

Alle foreldre som skal døpe sitt barn, vil få mer informasjon om Dåpsklubben katolsk Tripp Trapp ved dåpssamtalen med sognepresten, da de også vil få en folder med innmeldingsskjema som kan sendes inn manuelt. For elektronisk innmelding vil det ligge et skjema på Kateketisk Senters nettside www.katekese.no. For ytterligere informasjon kan man henvende seg til Kateketisk Senter.

–Camilla Cselenyi,
Det kateketiske senter

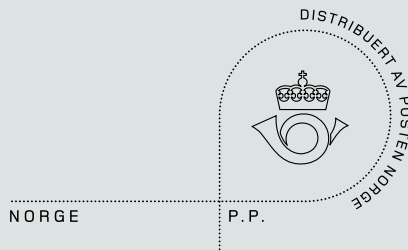

Norges Unge Katolikker

Innkalling til landsmøte 2009

Vi i Norges Unge Katolikkers arbeidsutvalg og sekretariat innkaller med dette til landsmøte 2009 på Mariaholm i Spydeberg, Østfold, fra 11. til 13. september 2009.

Landsmøtet er NUKs høyeste organ og arrangeres årlig. For mer informasjon: www.nuk.no

B ØKONOMI
ÉCONOMIQUE

Ved flytting vennligst påfør ny
adresse og returner bladet til:
Akersveien 5, 0177 Oslo

Invitasjon til Olsok 2009

Kjære trosfeller i Norge

Her i Trøndelag har vi i den senere tid hørt mye om den sagnomsuste steinen som hellig Olav skal ha leidd seg mot da han døde. Det er umulig å rekonstruere dens historie, og mange tror at den er identisk med den steinen som i den senere tid ble funnet og brakt tilbake til Stiklestad og i høytidelig prosesjon ble båret inn i Stiklestad kirke i året 2007. Der har den fått en verdig plassering bak alteret, og folk kan ta den i øyesyn. Man kan også ta på steinen og kjenne om den utstråler varme.

Hva kan man kalle en slik stein?
Mange, til og med lutheranere, går så langt som å kalle den en relikvie.

Som katolikk ville jeg ikke gå så langt. Relikvier er fra oldkristen tid navn på virkelige og antatte rester av hellige personers legemer eller eiendeler (for eksempel rester av Kristi kors). Historisiteten og ektheten av en relikvie står derfor meget sentralt. Identiteten er viktig. For det som gjør en gjenstand til en relikvie, er dens herkomst, dens historie, som skal være autentisk. Det hører med til historien at i følge kirke-loven, kan ikke en relikvie selges.

Stiklestadsteinens historie og opprinnelse er uklar. En kan derfor ikke påstå at det er en relikvie i egentlig forstand. Men har den ingenting å si oss? Jo, selvfølgelig. Steinen minner oss umiddelbart om hellig Olav. La oss derfor kalle den en minnestein. Da er det lettere å forholde seg til den.

Én ting er klart: Hvor det enn snakkes om Stiklestadsteinen, kommer umiddelbart tanken om hellig Olav og hans død på Stiklestad opp. Helgenkongen har fått banesår, han er i ferd med å dø, leidd mot en stein. Dette er den

harde realitet, som ikke kan skjønnes og gjøres mer akseptabel for vårt sinn. Helgenkongen har ingen til å hjelpe seg, bare et stykke livløs natur – og Gud. Da Jesus døde på korset og ble lagt i graven, stengte en stor stein for inngangen slik at hans legeme ikke kunne bli stjålet. Men Jesus kan ikke stenges inn i graven, og slett ikke ved hjelp av en stein. Han overvinnes døden, står opp fra de døde og lever!

Steinen på Stiklestad og i Jerusalem gjør det tydelig hvilken kraft som ligger i troen. Den er levende og gir det evige liv gjennom Jesus Kristus. Dette aspektet føyer seg til Kristussymbolikken i Stiklestadtradisjonen. Jeg ønsker dere velkommen til årets valfart til Stiklestad, må den styrke den enkeltes tro, slik at den blir fast som en klippe.

Velkommen til Stiklestad Olsok 2009.

Trondheim, den 13. mai 2009

+Georg Müller
biskop

Program for Olsok 2009

Søndag 26. juli

Valfart til Stiklestad

- Kl 1230 Avreise med buss
- Kl 1400 Prosesjon fra Teglverket Verdal til St. Olav kapell
- Kl 1430 Messe i St. Olav kapell
- Kl 1600 Middag i Stiklestad Nasj. Kultursenter
- Kl 1800 Spelet om Heilag Olav på friluftscenen
- Kl 2000 Retur til Trondheim med buss

Mandag 27. juli

- Kl 1800 Vesper og i St. Olav kirke
- Kl 1830 Messe i St. Olav kirke

Tirsdag 28. juli: Olsok for barn

- Kl 1100 Oppmøte og registrering i foreningslokalet St. Olav kirke
- Kl 1115 Lek og aktiviteter for barna
- Kl 1300 Lunsj for barn og voksne
- Kl 1400 Lek og aktiviteter for barna
- Kl 1600 Barnemesse
- Kl 1700 Kirkekaffe

Onsdag 29. juli: Olsokdagen

- Kl 0800 Messe i Nidarosdomen
- Kl 0930 Tilbud om frokost i foreningslokalet St. Olav kirke
- Kl 1100 Tilbedelse av Alterets hellige sakrament i St. Olav kirke
- Kl 1100 Skriftemål
- Kl 1300 Tilbud om lunsj i foreningslokalet
- Kl 1700 Økumenisk vesper

Påmelding og priser

Påmelding innen 15. juli til Olsokkomiteen, Sverres gate 1, 7012 Trondheim, tlf. 73527705/fax 73528790 eller kari.hauge@hist.no. Ingen påmeldinger effektueres før disse er godskrevet konto 4200 5024980.
Bussbillett Trondheim – Stiklestad tur/retur pris:
Voksne: Kr. 200, barn kr. 100.
Billetter til Spelet om Heilag Olav pris: Voksne kr. 320, barn kr. 170.
Billett til buss og Spel til sammen: Voksne kr. 520, barn kr. 270.

Informasjon om Olavfestdagens program: Tlf.: 73841450 eller hjemmesidene
www.olavfestdagene.no